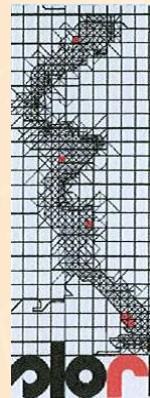

ANKETA MED ČLANI ČLANIC SLOVENSKE KULTURNE GOSPODARSKE ZVEZE

Norina Bogatec

Slovenski raziskovalni inštitut

Trst 2009

KAZALO

1. CILJ ANKETE, METODOLOGIJA IN VPRAŠALNIK	3
2. ANALIZA PODATKOV	
2.1. Značilnosti anketne skupine	4
2.2. Idejna opredelitev SKGZ-ja	4
2.3. Pogostnost spremljanja delovanja SKGZ-ja	5
2.4. Pomembnost delovanja SKGZ-ja	5
2.5. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja	
2.5.1. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na posamezne vidike delovanja	6
2.5.2. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na posamezna področja delovanja	7
2.5.3. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na pokrajino delovanja	8
2.6. Reformni ukrepi SKGZ-ja glede članstva	9
2.7. Izoblikovanje strategije za razvoj Slovencev v Italiji	9
2.8. Odnos SKGZ-ja do SSO-ja	11
2.9. Seznanjanje z zaključki Programske konference SKGZ-SSO	11
2.10. Dvojno članstvo glavnih slovenskih ustanov v Italiji	12
2.11. Odnos SKGZ-ja do političnih strank	13
2.12. Predstavništvo slovenske narodne skupnosti v Italiji	13
2.13. Neposredno izvoljeno telo Slovencev v Italiji	13
2.14. Združevanje t. i. dvojnikov	14
2.15. Porazdeljevanje finančnih sredstev	15
2.16. Razvojne strategije SKGZ-ja	16
2.17. Opombe in predlogi	17
3. POVZETKI	18
4. PROFILI ANKETIRANIH GLEDE NA POKRAJINO BIVANJA	20
5. SKLEPNE UGOTOVITVE	21
Priloga	
- tabele	27
- grafikoni	36
- vsebinska in frekvenčna razporeditev opomb in predlogov	82
- vprašalnik	87

ANKETA MED ČLANI ČLANIC SLOVENSKE KULTURNE GOSPODARSKE ZVEZE

Norina Bogatec

1. CILJ ANKETE, METODOLOGIJA IN VPRAŠALNIK

Anketa je bila izvedena z namenom, da se preveri:

- učinkovitost delovanja SKGZ-ja,
- stopnjo soglašanja z nekaterimi reformnimi ukrepi za prenovo SKGZ-ja in
- stopnjo strinjanja z nekaterimi možnimi razvojnimi strategijami SKGZ-ja.

Vprašalnik sestavlja 28 vprašanj, ki obravnavajo:

- *stopnjo strinjanja z idejno opredelitvijo SKGZ-ja*
- *stopnjo pomembnosti in učinkovitosti delovanja SKGZ-ja*
- *stopnjo strinjanja z reformnimi predlogi SKGZ-ja glede članstva*
- *vlogo SKGZ-ja pri oblikovanju strategije za razvoj Slovencev v Italiji*
- *odnos SKGZ-ja do SSO-ja*
- *aktualnost in izvedljivost zaključkov Programske konference SKGZ-SSO*
- *dvojno članstvo glavnih slovenskih ustanov v Italiji*
- *pristojnost SKGZ-ja pri glavnih slovenskih ustanovah v Italiji*
- *odnos SKGZ-ja do političnih strank*
- *oblikovanje predstavništva slovenske narodne skupnosti v Italiji*
- *potrebo po neposrednem izvoljenem telesu Slovencev v Italiji*
- *združevanje t. i. dvojnikov*
- *porazdeljevanje finančnih sredstev med slovenskimi ustanovami v Italiji*
- *stopnjo strinjanja z nekaterimi razvojnimi strategijami SKGZ-ja*

Vprašalnik zaključujejo vprašanja o osnovnih podatkih anketiranih.

Na osnovi seznama 548 imen, ki nam ga je posredovala SKGZ, smo s pomočjo tablic slučajnostnih števil sestavili anketno skupino 400 anketiranih, ustrezno porazdeljenih glede na spol in pokrajino bivanja.

2. ANALIZA PODATKOV

2.1. Značilnosti anketne skupine

Anketno skupino sestavlja 400 oseb: 55 % jih živi na Tržaškem, 29 % na Goriškem in 16 % na Videmskem. Moških je 61 %, žensk pa 39 %. Velika večina anketiranih (57 %) je starih od 36 do 60 let, četrtina sodi v mlajšo generacijo od 18 do 35 let, preostalih 18 % pa jih je starejših od 60 let. Izobrazbena raven sodelujočih je sorazmerno visoka: 38 % anketiranih je univerzitetno izobraženih, skoraj polovica (48 %) jih ima višješolsko, 14 % pa nižješolsko izobrazbo. Materni jezik je pri 94 % anketiranih slovenski, pri 5 % je slovenski in italijanski (ali kateri drugi jezik), le 1 % pa je takih, katerih materni jezik ni slovenščina. 79 % anketiranih se doma pogovarja v slovenščini, 18 % v slovenščini in italijanščini (ali katerem drugem jeziku), 3 % pa je takih, ki se doma ne sporazumevajo v slovenščini. Večina, natančneje 47 % anketiranih, se prvenstveno udeleži na kulturnem področju, skoraj četrtina (24 %) na športnem, 29 % pa na preostalih področjih (gospodarstvo, sociala, mladi, mediji, raziskovanje, izobraževanje, založništvo idr.), ki smo jih zaradi nizkih frekvenc združili v eno skupino.

Nekatere primerjave glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne: univerzitetno izobraženih je največ na Tržaškem (44 %), najmanj pa na Videmskem (27 %); pri anketiranih iz te pokrajine je delež dejavnih na kulturnem področju najobsežnejši (77 %), pričakovano manj pa je oseb, pri katerih sta materni jezik in pogovorni jezik doma izključno slovenska (80 % oziroma 30 %). (Tab. 1 in Grafikoni 1, 2 in 3)

2.2. Idejna opredelitev SKGZ-ja

Idejna opredelitev SKGZ-ja se glasi:

- *SKGZ se prepozna v sporočilu Prešernove Zdravljice in izročilih svobodoljubja, v izkušnjah slovenskega upora proti fašizmu in narodnoosvobodilnem boju, v duhu laičnih in reformističnih izhodišč ter v prizadevanjih za demokratične odnose med ljudmi in narodi ter zaščito človekovega dostojanstva, blaginje in miru.*

Anketirani so stopnjo strinjanja z zgornjo opredelitvijo izrazili na lestvici z vrednostmi od 1 do 5.¹ Velika večina anketirancev (82 %) idejno opredelitev SKGZ-ja potrjuje (oceni 4 ali 5), 15 % se z njo strinja le delno (ocena 3), 3 % pa z njo ne soglašajo (oceni 1 in 2).

¹ Pri vsaki trditvi so anketiranci izrazili stopnjo strinjanja s pomočjo vrednostne lestvice z ocenami od 1 do 5.

Razlike glede na pokrajino bivanja in starost so statistično pomembne: z idejno opredelitvijo SKGZ-ja se največji meri in najbolj strinjajo anketiranci na Videmskem (95 %), v najmanjši meri pa predstavniki mlajše generacije (76 %). (Tab. 1 in Grafikoni 4 in 5)

2.3. Pogostnost spremljanja delovanja SKGZ-ja

Pogostnost spremljanja delovanja SKGZ-ja smo preverjali z lestvico odgovorov: *redno, pogosto, včasih, nikoli*. 56 % anketiranih je izrazilo precej visoko zanimanje za SKGZ-jevo dejavnost: deleža tistih, ki SKGZ-jevo dejavnost spremljata redno in pogosto, sta skoraj enakovredna (27 % oz. 29 %). Med preostalimi so skoraj vsi (40 %) taki, ki delovanju SKGZ-ja sledijo občasno, le redki (4 %) pa se zanj ne zmenijo.

Razlike glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne: SKGZ-jevo dejavnost spremljata na Tržaškem redno ali pogosto skoraj dve tretjini (65 %), na Videmskem pa 39 % vprašanih. (Tab. 1 in Grafikona 6)

2.4. Pomembnost delovanja SKGZ-ja

Anketiranci so ocenili, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja pomembno:

- za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji;
- za ohranjanje in razvoj društva, ustanove oz. dejavnosti, pri kateri sodelujejo.

Anketiranci menijo, da je SKGZ zelo pomembna za razvoj in ohranjanje slovenske narodne skupnosti v Italiji, saj ji 80 % vprašanih pripisuje visoko stopnjo pomembnosti (oceni 4 in 5). Večina preostalih (15 %) se je opredelila za srednjo stopnjo pomembnosti (ocena 3), le redki (5 %) pa za nizko (oceni 1 in 2).

Primerjava glede na pokrajino bivanja ne kaže statistično pomembnih razlik.

Drugače pa anketiranci razmišljajo, ko gre za ohranjanje in razvoj posameznega društva, ustanove ali dejavnosti. V tem primeru je SKGZ zelo pomembna za 58 % anketiranih, srednje pomembna za četrtino, manj ali sploh nepomembna pa za preostalih 17 % anketiranih.

Razlike glede na pokrajino bivanja in področje udejstvovanja so statistično pomembne: na Videmskem pripisujejo SKGZ-ju visoko stopnjo pomembnosti za ohranjanje in razvoj posameznega društva skoraj vsi (91 %), na Tržaškem pa niti polovica anketiranih (49 %). Pri anketirancih, ki se udeležujejo na športnem področju, je stopnja, ki jo pripisujejo pomembnosti SKGZ-ja za društva, sorazmerno podpovprečna (za 48 % je visoka, za 36 % je srednja in za 19 % nizka).

Obe stopnji pomembnosti, ki so ju anketirani pripisali SKGZ-ju, smo križali in dobljene kombinacije razvrstili v tri skupine, ki – ne glede na dodeljeno oceno – združujejo primere, ko je SKGZ: *pomembnejša za manjšino, enako pomembna za manjšino in za posamezno društvo, pomembnejša za posamezno društvo*. Velika večina (88 %) odgovorov se skoraj enakovredno razporeja med prvima dvema kombinacijama: 45 % anketiranih meni, da je SKGZ pomembnejša za manjšino, 43 % pa, da je SKGZ enako pomembna (oziroma v redkih primerih nepomembna) za manjšino in za posamezno društvo. Le 12 % vprašanih pripisuje SKGZ-ju višjo stopnjo pomembnosti, ko gre za ohranjanje in razvoj lastnega društva, ustanove ali dejavnosti.

Primerjava glede na pokrajino bivanja je statistično pomembna: na Videmskem je delež anketiranih, za katere je SKGZ enako pomembna tako za manjšino kot za posamezno društvo, precej nadpovprečen (64 %). (Tab. 2 in Grafikoni 7, 8, 9 in 10)

2.5. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja

2.5.1. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na posamezne vidike delovanja

Anketirani so ocenili, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja učinkovito:

- *pri uveljavljanju pravic Slovencev v Italiji;*
- *pri pridobivanju finančnih sredstev za slovenske ustanove in organizacije v Italiji;*
- *pri povezovanju manjšine na Tržaškem, Goriškem in Videmskem;*
- *pri reševanju težav organizacij, včlanjenih v SKGZ;*
- *pri oblikovanju stališč glede sprotnega dogajanja, ki zadeva manjšino;*
- *pri uveljavljanju svojih stališč na teritoriju (v društvih, ustanovah ...);*
- *v odnosu z javnimi upravitelji v Deželi Furlaniji Julijski krajini v korist slovenske manjšine v Italiji;*
- *v odnosu z javnimi upravitelji na vsedržavni ravni v korist slovenske manjšine v Italiji;*
- *v odnosu z javnimi upravitelji v Sloveniji v korist slovenske manjšine v Italiji;*
- *pri promociji slovenske kulture in jezika med pripadniki italijanskega večinskega naroda;*
- *pri osveščanju matične države o manjšinski problematiki Slovencev v Italiji;*
- *pri povezovanju slovenskih manjšin, ki živijo ob mejah Republike Slovenije;*
- *v odnosu z SSO-jem glede uveljavljanja pravic Slovencev v Italiji;*
- *pri oblikovanju novih vodstvenih kadrov;*
- *pri spodbujanju generacijskih menjav v vodstvenih organih včlanjenih organizacij;*
- *pri komunikaciji in sodelovanju z včlanjenimi organizacijami.*

Tudi v tem primeru smo odgovore razporedili v tri skupine: visoka stopnja učinkovitosti zaobjema oceni 4 in 5, srednja stopnja oceno 3, nizka stopnja pa oceni 1 in 2.

Obravnavane vidike delovanja SKGZ-ja smo razporedili po padajočih vrednostih deležev anketiranih, ki so navedli visoko stopnjo učinkovitosti. Lestvica je naslednja: SKGZ je najbolj učinkovita pri povezovanju manjšine na Tržaškem, Goriškem in Videmskem ter pri pridobivanju finančnih sredstev: tema vidikoma je visoko stopnjo učinkovitosti dodelilo 64 % oziroma 63 % anketiranih. Od 52 % do 59 % anketiranih visoko ocenjuje učinkovitost SKGZ-ja, ko gre za povezovanje slovenskih manjšin, ki živijo ob mejah Republike Slovenije, za odnos z javnimi upravitelji v Sloveniji, za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji, za osveščanje matične države o manjšinski problematiki Slovencev v Italiji, za oblikovanje stališč glede sprotnega dogajanja, ki zadeva manjšino, in za odnos do javnih upraviteljev v Deželi Furlaniji Julijski krajini. Glede uveljavljanja manjšinskih pravic je v odnosu z SSO-jem SKGZ zelo učinkovita za 44 % anketiranih. Pri doslej navedenih vidikih je delež nizkih ocen od 10- do 18-odstoten. Manj učinkovita je SKGZ pri uveljavljanju svojih stališč na teritoriju, pri reševanju težav organizacij, včlanjenih v SKGZ, pri komunikaciji in sodelovanju z včlanjenimi organizacijami in v odnosu z javnimi upravitelji na vsedržavni ravni. Pri slednjih štirih vidikih ji je visoke ocene učinkovitosti dodelilo od 38 % do 40 % anketiranih, nizke pa od 20 % do 28 % anketiranih. Nižjo stopnjo učinkovitosti kaže SKGZ pri promociji slovenske kulture in jezika med pripadniki italijanskega večinskega naroda: visokih ocen je za dobro tretjino (34 %), nizkih pa ravno toliko. Pri spodbujanju generacijskih menjav v vodstvenih organih včlanjenih organizacij in pri oblikovanju novih vodstvenih kadrov pa je SKGZ po mnenju anketiranih najmanj učinkovita, saj je pri prvem vidiku delež negativnih odgovorov skoraj dvakrat večji od deleža pozitivnih (42 % proti 22 %), pri drugem vidiku pa je razmerje med negativnimi in pozitivnimi odgovori celo 3 : 1 (51 % proti 17 %).

Na lestvici z vrednostmi od 1 do 5 je srednja stopnja učinkovitosti delovanja SKGZ-ja 3,3. Razlike glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne: na Videmskem je srednja ocena učinkovitosti najvišja (3,8), na Goriškem je rahlo nadpovprečna (3,5), na Tržaškem pa podpovprečna (3,1). (*Tab. 3 in Grafikoni 11 in 12*)

2.5.2. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na posamezna področja delovanja

Anketiranci so učinkovitost delovanja SKGZ-ja na posameznih področjih udejstvovanja ocenili na lestvici z vrednostmi od 1 do 5. Rezultati so naslednji: SKGZ je najbolj učinkovita

na kulturnem področju; visoko oceno sta navedli skoraj dve tretjini anketiranih (65 %), za nizko pa se jih je opredelilo 9 %. Na področju medijev, založništva in gospodarstva je SKGZ zelo učinkovita za večino anketiranih (od 42 % do 46 %), neučinkovita pa za 16 % oziroma 22 % anketiranih. Približno tretjino (od 31 % do 34 %) visokih ocen in od 24 % do 29 % nizkih ocen pa si delovanje SKGZ-ja zasluži na področjih izobraževanja, športa in raziskovanja. Najmanj je SKGZ učinkovita na področjih sociale in mladinske problematike, kjer je delež negativnih odgovorov večji od pozitivnih: pri socialni je razmerje 35 % proti 28 %, pri mladinski problematiki pa celo 48 % proti 14 %.

Primerjava glede na pokrajino bivanja potrjuje že izpostavljeno ugotovitev, da je ocena učinkovitosti delovanja SKGZ-ja najvišja na Videmskem. Izjemo predstavljata športno področje, ki so mu videmski anketiranci dodelili podpovprečen delež visokih ocen (23 %), in področje mladinske problematike, o katerem so se najbolje izrazili na Goriškem (22 % visokih ocen). (Tab. 4 in Grafikoni 15 in 16)

2.5.3. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja glede na pokrajino delovanja

Anketirani so ocenili tudi učinkovitost delovanja SKGZ-ja v posamezni pokrajini.² Po mnenju vprašanih je SKGZ najbolj učinkovita na Goriškem, saj sta ji skoraj dve tretjini anketiranih (64 %) dodelili visoko oceno učinkovitosti, 28 % se jih je opredelilo za srednjo oceno, 8 % pa za nizko. Delovanje SKGZ-ja je na Tržaškem zelo učinkovito za več kot polovico vprašanih (53 %), srednje učinkovito za 36 %, neučinkovito pa za preostalih 11 % vprašanih. Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja je na Videmskem najnižja: visokih ocen je 44 %, srednjih 36 %, nizkih pa preostala petina.

Odgovore smo dodatno analizirali in primerjali rezultate po posamezni pokrajini. V tem primeru smo upoštevali le vprašane, ki so ocenili učinkovitost SKGZ-ja v vseh treh pokrajinah.³ Ocena tržaških in goriških anketirancev se ujema s povprečno lestvico, ki pripisuje SKGZ-ju najvišjo učinkovitost na Goriškem, srednjo na Tržaškem in najnižjo na Videmskem. Videmski anketiranci pa presojuje drugače: po njihovem mnenju je SKGZ zelo učinkovita na Tržaškem in Goriškem (100 % oziroma 96 % visokih ocen), na Videmskem pa občutno manj (38 % visokih ocen). (Tab. 5 in Grafikoni 15 in 16)

² Učinkovitosti delovanja SKGZ-ja v vseh treh pokrajinah niso ocenili vsi anketiranci; število odgovorov niha med 300 in 322.

³ Število odgovorov se zmanjša: na Videmskem je oceno za vse tri pokrajine podalo 24 (38 %) vseh tamkajšnjih anketirancev; na Goriškem 51 (44 %), na Tržaškem pa 174 (79 %). Tržaški anketiranci naj bi torej imeli v večji meri vpogled v vse tri pokrajine. Kljub nizkemu deležu odgovorov so rezultati zgovorni.

2.6. Reformni ukrepi SKGZ-ja glede članstva

Vprašanim smo podali naslednje tri trditve o članstvu SKGZ-ja. Za vsako so morali navesti, v kolikšni meri se z njo strinjajo:

- *SKGZ mora popolnoma spremeniti svojo strukturo in za večjo povezanost s teritorijem temeljiti predvsem na individualnem članstvu.*
- *Struktura SKGZ-ja mora ostati taka, kot je.*
- *SKGZ mora posodobiti svojo strukturo in omogočati včlanjevanje posameznikov.*

Anketirani v največji meri podpirajo zadnji predlog, ki omogoča včlanjevanje v SKGZ tako ustanovam in organizacijam kot posameznikom; 57 % anketiranih izraža visoko stopnjo strinjanja s tem, četrtna srednjo, preostalih 18 % anketiranih pa nizko. S prvim predlogom, po katerem naj bi SKGZ popolnoma spremenila svojo strukturo in za večjo povezanost s teritorijem temeljila na individualnem članstvu, se večina vprašanih (42 %) ne strinja, preostali pa se skoraj v enaki meri delijo med tiste, ki se o predlogu ne izrečejo jasno (28 %), in tiste, ki z njim popolnoma soglašajo (29 %). Najnižja stopnja strinjanja je izražena v zvezi z drugo trditvijo, po kateri naj bi struktura SKGZ-ja morala ostati taka, kot je. Tej možnosti nasprotuje več kot polovica anketiranih (53 %), preostali pa se tudi v tem primeru skoraj enakovredno razporedijo med tiste, ki so izrazili srednjo (24 %) oziroma visoko stopnjo strinjanja (23 %).

Primerjava glede na pokrajino bivanja pripisuje anketiranim na Videmskem večjo zadržanost do spreminjanja članske strukture SKGZ-ja, anketiranim na Goriškem pa večjo odprtost.

Najznačilnejše kombinacije odgovorov na vse tri zgoraj navedene trditve so štiri in sestavljajo 46-odstotni delež vseh kombinacij. Prva se nanaša na anketirane, ki se zelo strinjajo s trditvama o potrebi po včlanjevanju posameznikov, naj bo to v močnejši ali šibkejši obliki, nasprotujejo pa ohranjanju sedanje strukture SKGZ-ja; teh je skoraj petina (19 %). Naslednje tri kombinacije vključujejo vsaka po 9-odstotni delež vprašanih. Druga in tretja sta podobni prvi, a z razliko, da se anketirani s prevlado individualnega članstva strinjajo le delno ali pa se sploh ne. Četrta kombinacija odgovorov vključuje vprašane, ki želijo, da ostane struktura SKGZ-ja taka, kot je. (Tab. 6, Grafikoni 17 in 18 in Shema 1)

2.7. Izoblikovanje strategije za razvoj Slovencev v Italiji

O potrebi po izoblikovanju strategije, ki bi Slovincem v Italiji omogočila čim bolj celovito izražanje kulturnih in jezikovnih značilnosti, so se anketirani izrekli pri sledečih treh trditvah:

- *SKGZ mora izoblikovati učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, ki jo morajo društva, organizacije in ustanove udeležati na različnih področjih družbenega udejstvovanja*
- *Strategijo mora izoblikovati skupina strokovnjakov.*
- *SKGZ mora skrbeti zlasti za finančne prispevke in prepustiti organizacijam in ustanovam na teritoriju iskanje najprimernejših vsebin in oblik družbenega udejstvovanja.*

Trditve se glede na stopnjo strinjanja anketirancev razporejajo po enakem vrstnem redu, kot so bile postavljene. Anketirani najbolj soglašajo s prvo trditvijo, saj jih je kar 79 % izrazilo visoko stopnjo strinjanja, 14 % srednjo, 7% pa nizko. V to, da bi morali strategijo izoblikovati strokovnjaki, je prepričanih 57 % vprašanih, dobra četrtina (26 %) se s tem predlogom strinja le delno, 18 % pa mu nasprotuje. Najmanj se anketirani strinjajo s tretjo trditvijo, ki dodeljuje SKGZ-ju skrb predvsem za finančne prispevke, organizacijam in ustanovam na teritoriju pa prepušča oblikovanje najprimernejših vsebin in oblik udejstvovanja: s tem zelo soglaša 48 % anketiranih, skoraj tretjina (32 %) se ne izreče jasno, preostala skoraj petina (19 %) pa tega ne podpira.

Razlike glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne: na Goriškem so v nekoliko manjši meri (71 % visokih ocen) prepričani, da je izoblikovanje učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji naloga SKGZ-ja, njeno udeležanje pa v pristojnosti včlanjenih društev, organizacij in ustanov. Vlogo strokovnjakov pri osnovanju strategije najmanj podpirajo na Videmskem (14 % visokih ocen in kar 41 % nizkih), največ pa na Tržaškem (71 % visokih ocen). Trditvi, da so pristojnosti SKGZ-ja primarno finančne narave, nasprotujejo v največji meri anketirani na Videmskem (27 %) in tisti, ki ne delujejo na kulturnem ali športnem področju (30 %).

Razporeditev kombinacij odgovorov na vse tri trditve postavlja na vrh lestvice naslednje tri primere, ki sestavljajo 52-odstotni delež vseh vprašanih: prva kombinacija se nanaša na anketirane, ki se zelo strinjajo z vsemi tremi trditvami in teh je 30 %. 13 % pa jih povsem soglaša s prvima dvema trditvama, ki dodeljujeta SKGZ-ju in strokovnjakom nalogo oblikovanja učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji, organizacijam na teritoriju pa njeno udeležanje, in se le delno strinja s tretjim stališčem, po katerem mora SKGZ reševati zlasti finančna vprašanja in prepustiti včlanjenim društvom in ustanovam iskanje učinkovitih vsebin in oblik dela. Tretjo najznačilnejšo kombinacijo pa sestavljajo odgovori, ki izražajo visoko stopnjo strinjanja s prvo trditvijo, srednjo pa s preostalima dvema. Teh je 9 %. (Tab. 7, Grafikoni 19, 20 in 21 in Shema 2)

2.8. Odnos SKGZ-ja do SSO-ja

Kako anketirani razmišljajo o odnosu med SKGZ-jem in SSO-jem, smo preverjali z naslednjimi trditvami:

- *SKGZ mora pri SSO-ju vztrajati, da pride do izoblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji.*
- *SKGZ mora prekiniti odnos z SSO-jem, ker ta ne spoštuje sklepov programske konference SKGZ-SSO.*
- *SKGZ mora sodelovati z SSO-jem občasno, po potrebi.*

S prvo trditvijo se anketirani daleč najbolj strinjajo, saj so skoraj tri četrtine anketirancev (74 %) mnenja, da mora SKGZ pri SSO-ju vztrajati z idejo o oblikovanju nove krovne organizacije, preostala dobra četrtina (26 %) pa je enakovredno porazdeljena med tistimi, ki se o tem ne izrečejo jasno, in tistimi, ki temu povsem nasprotujejo. Za občasno sodelovanje se je izreklo 23 % anketiranih, proti temu pa 58 %. Velika večina (76 %) vprašanih nasprotuje prekinitvi odnosov z SSO-jem, 14 % jih o tem dvomi, 9 % pa to podpira.

Razlike glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne: na Videmskem se za »vztrajanje« odločno opredeljuje kar 92 % anketiranih, skoraj vsi (97 % visokih ocen) se izrečejo proti prekinitvi odnosov z SSO-jem, veliko anketirancev (85 % visokih ocen) pa tudi proti občasnemu sodelovanju z njim. Na Goriškem in Tržaškem ne opažamo izrazitejših odmikov od povprečij.

Najpogostejši kombinaciji odgovorov zaobjemata 54 % vprašanih: prva se nanaša na anketirane, ki prepričano podpirajo prizadevanje za oblikovanje ene skupne krovne organizacije, odklanjajo pa možnost, da bi SKGZ prekinila odnose z SSO-jem ali imela z njim stike le po potrebi; teh je kar 46 %. V drugi kombinaciji se prepozna 8 % vprašanih; to skupino od prve razlikuje nekoliko večja naklonjenost do občasnega sodelovanja med SKGZ-jem in SSO-jem. (Tab. 8, Grafikoni 22 in 23 in Shema 3)

2.9. Seznanjanje z zaključki Programske konference SKGZ-SSO

Zaključki Programske konference SKGZ-SSO, ki se je odvijala v letih 2002–2003, so znani dobri tretjini anketiranih (34 %). Teh je največ na Tržaškem (41 %), najmanj pa na Videmskem (13 %).

Poznavalcem zaključkov Programske konference SKGZ-SSO smo postavili še naslednje tri trditve:

- *Zaključki programske konference so večinoma še aktualni.*
- *Zaključki programske konference so večinoma neizvedljivi.*
- *Večina zaključkov programske konference ne izraža trenutnih potreb Slovencev v Italiji.*

Skoraj dve tretjini vprašanih (66 %), ki so z zaključki konference seznanjeni, sta prepričani, da so le-ti večinoma še aktualni, 7 % anketiranih pa v to ne verjame. Trditvama, da so obravnavani zaključki večinoma neizvedljivi oziroma ne izražajo trenutnih potreb Slovencev v Italiji, nasprotuje 64 % oziroma 63 % vprašanih, z njima pa soglaša le 11 % oziroma 15 % anketiranih. (Tab. 9 in 10 ter Grafikoni 24 in 25)

Razlike glede na pokrajino bivanja niso statistične pomembne.

2.10. Dvojno članstvo glavnih slovenskih ustanov v Italiji

Večina, natančneje 61 % vprašanih, meni, da morajo glavne ustanove slovenske narodne skupnosti v Italiji (NŠK, ZSŠDI, Glasbena Matica, SSG, SLORI, SDGZ, Kmečka zveza ...) ostati članice tako SKGZ-ja kot SSO-ja. Dobra petina (21 %) jih je za to, da bi te ustanove postale članice samo SKGZ-ja, tako kot so nastale, 9 % anketiranih pa meni, da te ustanove ne bi smele biti članice ne SKGZ-ja ne SSO-ja. Preostali (9 %) so izpostavili druge možnosti, med katerimi prevlada stališče, da bi morale te ustanove postati članice nove skupne krovne organizacije.

Primerjava glede na pokrajino bivanja izpostavlja naslednje statistično pomembne razlike: na Videmskem podpira dvojno članstvo kar 83 % anketiranih, na Tržaškem pa le dobra polovica (52 %); pri slednjih je največ takih (14 %), ki izpostavljajo potrebo po včlanjevanju v eno samo krovno organizacijo. Na Goriškem se razporeditev odgovorov ne razlikuje bistveno od povprečne.

Odgovori na vprašanje, katere naj bi bile glavne pristojnosti SKGZ-ja do teh ustanov, v primeru, da so le-te njene članice, so zelo raznoliki: 29 % anketiranih navaja usmerjevalne pristojnosti, 28 % pravico do soodločanja, 27 % skrb za pridobivanje finančnih sredstev, 14 % posvetovalne pristojnosti in le nekateri (2 %) navajajo druge možnosti.

Primerjava glede na pokrajino bivanja kaže naslednje značilnosti: na Videmskem se skoraj tri četrtine vprašanih (73 %) opredeljujejo za usmerjevalne pristojnosti, na Goriškem se večina (46 %) izreka za pravico do soodločanja, na Tržaškem pa, kjer so odgovori najbolj sorazmerno razporejeni med danimi možnostmi, je po mnenju dobre tretjine vprašanih (35 %) glavna pristojnost skrb za pridobivanje finančnih sredstev. (Tab. 11 in 12, Grafikoni 26 in 27)

2.11. Odnos SKGZ-ja do političnih strank

Glede odnosa SKGZ-ja s svetom politike je velika večina anketiranih (87 %) mnenja, da mora SKGZ imeti stike z vsemi političnimi strankami, 7 % anketiranih jih omejuje le na stike s strankami levosredinskega loka, eden pa le na stike s stranko Slovenske skupnosti. Stikom s političnimi predstavniki nasprotuje 6 % vprašanih.

Primerjava glede na pokrajino bivanja ni statistično pomembna. (Tab. 13, Grafikon 28)

2.12. Predstavništvo slovenske narodne skupnosti v Italiji

Anketirane smo vprašali, kdo bi moral uradno predstavljati slovensko manjšino v Italiji. Približno dve tretjini (66 %) izjavljata, da bi morali to predstavništvo sestavljati SKGZ, SSO in slovenski politični predstavniki, skoraj petina (19 %) se je opredelila le za obe krovni organizaciji, redki (2 %) pa za krovni organizaciji in stranko Slovenske skupnosti; preostali (13 %) so izpostavili druge možnosti, med katerimi prevladajo nove oblike predstavništva, kot so na primer izvoljeno predstavništvo ali enotna krovna organizacija.

Razlike glede na pokrajino bivanja so naslednje: za predstavništvo, sestavljeno iz obeh krovnih in slovenskih političnih predstavnikov, se v največji meri ogrevajo na Videmskem (78 %), najmanj pa na Goriškem (57 %), kjer pa je izbira izključno krovnih organizacij nadpovprečna (30 %). Anketirani na Tržaškem so se v rahlo večji meri (19 %) opredelili za druge oblike predstavništva. (Tab. 14, Grafikoni 29 in 30)

2.13. Neposredno izvoljeno telo Slovencev v Italiji

Anketirane smo vprašali, *Ali je potrebno znotraj slovenske narodne skupnosti v Italiji oblikovati neposredno izvoljeno telo, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske manjšine v Italiji?* 60 % vprašanih je odgovorilo pritrdilno, 22 % odklonilno, preostalih 18 % pa je bilo neodločenih.

Primerjava glede na pokrajino bivanja kaže naslednje značilnosti: v vseh treh pokrajinah se večina izreka za oblikovanje neposredno izvoljenega telesa, le da je na Videmskem več anketiranih, ki te potrebe ne občutijo (31 %), na Goriškem pa več takih, ki se o njej ne opredeljujejo jasno (30 %).

Tiste, ki so se izrekli za oblikovanje neposredno izvoljenega telesa, smo vprašali, kdo bi morali biti njegovi volivci. Po mnenju večine (39 %) bi morale biti to osebe, ki se opredeljujejo kot pripadniki slovenske manjšine v Italiji in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini. Za dobro petino anketiranih (21 %) bi morale biti to osebe, ki izjavljajo,

da so Slovenci in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini. 17 % vprašanih bi za volivce določilo osebe, ki govorijo slovenski jezik (ali narečje) in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini, 13 % vprašanih pa osebe, katerih materni jezik je slovenščina in ki živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini.

Primerjava glede na pokrajino bivanja kaže statistično pomembne razlike: anketirani na Videmskem v večji meri izpostavljajo znanje slovenščine (39 %), anketirani na Goriškem pripadnost manjšini (51 %), anketirani na Tržaškem pa narodno pripadnost (26 %). (Tab. 15 in 16 ter Grafikoni 31 in 32)

2.14. Združevanje t. i. dvojnikov

V zvezi z vprašanjem združevanja t. i. dvojnikov smo anketirane prosili, naj ocenijo, v kolikšni meri soglašajo z naslednjimi trditvami:

- *Vse manjšinske ustanove/organizacije naj ostanejo take, kot so.*
- *Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo upravitelji teh struktur.*
- *Po pravilu »naravne selekcije« naj se ohranijo strukture, ki bodo preživele finančno krizo.*
- *Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo uporabniki teh struktur.*
- *Strukture naj bodo prisiljene k združitvi z omejitvijo finančnih sredstev.*

Anketirani se v največji meri strinjajo s predlogom, po katerem naj bi o t. i. dvojnikih odločali uporabniki manjšinskih struktur: 63 % anketiranih s predlogom popolnoma soglaša, 16 % jih ima v zvezi s tem kak pomislek, preostala dobra petina (21 %) pa temu nasprotuje. V manjši meri sprejemajo vprašani drugo možnost, po kateri naj bi do združitve prišlo, če se z njo strinjajo upravitelji teh struktur: predlog ustreza 46-odstotnemu deležu vprašanih, dobra petina (21 %) se o njem ne izreče jasno, preostala tretjina pa ga zavrača. Še manj soglasij sta deležni trditvi, ki predlagata združitev t. i. dvojnikov na osnovi pravil »naravne selekcije« oziroma z omejitvijo finančnih sredstev. Razporeditvi odgovorov sta si zelo podobni: 54 % vprašanih se s predlaganima kriterijema sploh ne strinja; preostali se v enaki oziroma skoraj enaki meri porazdelijo med tiste, ki imajo pri obeh predlogih kak pomislek, in tiste, ki z njima soglašajo. Možnosti, da bi vse manjšinske ustanove in organizacije ostale take, kot so, nasprotuje 63 % anketiranih. Preostali sestavljajo enakovredna deleža, ki izražata srednje in visoke stopnje strinjanja.

Primerjava glede na pokrajino bivanja kaže statistično pomembne razlike. Če se držimo vrstnega reda danih trditev, opazimo, da je pri prvi trditvi o ohranjanju »statusa quo« delež

popolnoma nasprotnih mnenj največji na Tržaškem (71 %), najmanjši pa na Videmskem (40 %), kjer je delež »neopredeljenih« anketirancev dvakrat večji od povprečnega (40 %). S tem, da bi o združitvi t. i. dvojnikov odločali upravitelji teh ustanov, se v večji meri strinjajo vprašani na Videmskem (66 %), v manjši meri pa tisti na Goriškem (39 %). Slednji se z uvajanjem pravil »naravne selekcije« oziroma z omejitvijo finančnih sredstev strinjajo v precej večji meri, saj je anketiranih, ki se opredeljujejo za ti dve opciji, več (39 % oziroma 38 %) od tistih, ki jima nasprotujejo (tretjina oziroma približno tretjina). Primerjava odgovorov glede na trditev, da bi o združitvi t. i. dvojnikov odločali uporabniki manjšinskih struktur, ne kaže statistično pomembnih razlik. (Tab. 17, Grafikoni 33, 34 in 35)

2.15. Porazdeljevanje finančnih sredstev

Anketiranci so ocenili, v kolikšni meri se strinjajo z naslednjimi kriteriji za porazdeljevanje finančnih sredstev med slovenskimi ustanovami v Italiji:

- *Finančna sredstva morajo biti porazdeljena 50 % članicam SKGZ-ja in 50 % članicam SSO-ja.*
- *Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na količino dela, ki ga posamezna ustanova opravi.*
- *Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na kakovost dela, ki ga posamezna ustanova opravi.*
- *Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na prednostne potrebe manjšine.*

Pri porazdeljevanju finančnih sredstev med slovenskimi ustanovami v Italiji bi morali upoštevati zlasti kakovost dela, ki ga posamezna ustanova opravi: tako razmišlja kar 86 % anketiranih, neopredeljenih je 11 %, proti pa so preostali 3 % anketiranih. Prednostne potrebe manjšine so drugi pomemben kriterij, s katerim soglašajo tri četrtine vprašanih, 19 % se o njem ne izreče jasno, 6 % pa mu nasprotuje. Dobrima dvema tretjinama anketiranih (68 %) ustreza, da se pri porazdeljevanju finančnih sredstev upošteva količino dela, ki ga posamezna ustanova opravi; 18 % se jih ne opredeli, 14 % pa jih je proti. Povsem nesprejemljiv pa je kriterij, po katerem naj bi bili finančni prispevki enakomerno porazdeljeni med članicami SKGZ-ja in SSO-ja: zanj se je opredelilo le 14 % anketiranih, proti pa jih je kar 70 %.

Razlike glede na pokrajino bivanja so statistično pomembne in se nanašajo na anketirance na Videmskem. Pri slednjih je nasprotovanje kriteriju enakovredne porazdelitve finančnih sredstev med krovnicama organizacijama manj izrazito, saj se o njem ne izreče jasno kar 41 % vprašanih, proti pa je »le« polovica. Količina dela, ki ga posamezna ustanova opravi,

jih kot kriterij za porazdelitev finančnih prispevkov prepriča v manjši meri (27 % jih je za, 44 % pa proti), se pa odločneje zavzemajo za upoštevanje prednostnih potreb manjšine (91 % jih je za). Stopnja strinjanja s kriterijem o kakovosti dela se glede na pokrajino bivanja ne razlikuje.

Najznačilnejše kombinacije odgovorov na vse štiri trditve so tri in zaobjemajo 54-odstotni delež vseh možnih kombinacij. Prva se nanaša na anketirane, ki se opredeljujejo proti enakovredni porazdelitvi finančnih sredstev med obema krovima organizacijama, soglašajo pa s preostalimi predlogi: teh anketiranih je tretjina. Druga in tretja kombinacija, v katerih se prepoznava 12 % oziroma 9 % vprašanih, sta podobni prvi, z razliko, da se anketirani druge kombinacije ne opredeljujejo glede prednostnih potreb manjšine, anketirani tretje pa se ne opredeljujejo glede količine dela posameznih ustanov. (Tab. 18, Grafikoni 36, 37 in 38, Shema 4)

2.16. Razvojne strategije SKGZ-ja

Vprašalno polo zaključujejo naslednje trditve, ki opredeljujejo nekatere možne razvojne strategije SKGZ-ja in s katerimi so anketirani izrazili svojo stopnjo strinjanja:

- *SKGZ mora spodbujati razvijanje kakovostnih dejavnosti družbenega udejstvovanja, tudi če je za to potrebno ukiniti nekatere že ustaljene oblike nastopanja in nekatere strukture na teritoriju.*
- *Pri izbiranju kadrov mora SKGZ privilegirati visoko kvalificiranost tudi na račun idejne pripadnosti.*
- *SKGZ mora prepustiti vodstvo mlajšim kadrom.*
- *SKGZ se mora ukvarjati izključno z manjšinskimi vprašanji.*
- *SKGZ mora podpirati pobude, ki spodbujajo učenje slovenskega jezika in spoznavanje slovenske kulture v šolah z italijanskim učnim jezikom.*
- *Potrebno je, da SKGZ v svojem prizadevanju za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji išče zavezništva pri večinskemu delu prebivalstva.*
- *SKGZ mora podpirati vključevanje pripadnikov drugih jezikovnih skupin (npr. italijanske, srbske, furlanske, albanske ...) v šole s slovenskim učnim jezikom.*
- *Glede vključevanja pripadnikov italijanske narodnosti v manjšinska društva in organizacije mora SKGZ spodbujati vključevanje samo tistih, ki obvladajo slovenski jezik ali narečje.*
- *SKGZ se mora ukvarjati tudi z vprašanji, ki zadevajo splošno družbeno in gospodarsko dogajanje v Furlaniji Julijski krajini in Republiki Sloveniji.*

Anketirani se zelo strinjajo, da bi morala SKGZ podpirati pobude v korist učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske kulture v italijanskih šolah (83 %), iskati

podpornike med italijanskim delom prebivalstva za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji (79 %) in se ukvarjati tudi z vprašanji splošnega družbenega dogajanja v deželi Furlaniji Julijski krajini in Republiki Sloveniji (77 %). Čeprav v nekoliko manjši meri, se strinjajo tudi s tem, da bi morala biti SKGZ pri izbiranju kadrov prvenstveno osredotočena na njihovo visoko kvalificiranost in ne na idejno pripadnost (66 %). SKGZ bi morala tudi spodbujati kakovostne dejavnosti, četudi je za to potrebno ukiniti nekatere strukture na teritoriju (63 %), prepustiti vodstvo mlajšim kadrom (60 %) in podpirati vključevanje otrok drugih jezikovnih skupin v slovenske šole (58 %). Pri slednjih štirih trditvah niha delež neopredeljenih med 18 % in 31 %, delež nasprotnih mnenj pa med 9 % in 17 %. V manjšini so anketirani, ki menijo, da bi se morala SKGZ ukvarjati samo z manjšinskimi vprašanji in – glede vključevanja pripadnikov italijanske narodnosti v manjšinska društva – spodbujati vključevanje samo tistih, ki obvladajo slovenščino: takih je 31 % oziroma 28 %. Približno toliko je tudi neopredeljenih, proti pa je večina, natančneje 36 % oziroma 44 %.

Nekatere primerjave glede na pokrajino bivanja kažejo statistično pomembne razlike in se tudi v tem primeru nanašajo večinoma na anketirane na Videmskem. Slednji se s prvo trditvijo, ki zatrjuje, da bi morala SKGZ spodbujati razvijanje kakovostnih dejavnosti družbenega udejstvovanja, četudi je za to potrebno ukiniti nekatere že ustaljene oblike delovanja in nekatere strukture na teritoriju, strinjajo v precej manjši meri, saj s tem soglaša le 30 % vprašanih, neopredeljenih je 47 %, nasprotuje pa ji preostalih 23 %.

Odmike od povprečne razporeditve odgovorov zasledimo na Videmskem tudi pri trditvi, po kateri bi morala biti SKGZ pri izbiranju kadrov osredotočena na njihovo visoko kvalificiranost in ne na idejno pripadnost: s tem se strinja kar 91 % vprašanih, medtem ko to 8 % anketirancev zavrača. S tem, da bi morala SKGZ – ko gre za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji – iskati podpornike med italijanskim delom prebivalstva, v nekoliko večji meri soglašajo anketirani na Videmskem (86 %) in na Goriškem (84 %). Višjo stopnjo soglašanja izražajo na Videmskem tudi s pozivom SKGZ-ju, naj ta podpira vključevanje otrok drugih jezikovnih skupin v slovenske šole; na to so pritrdilno odgovorile kar tri četrtine vprašanih. (Tab. 19, Grafikoni 39, 40 in 41)

2.17. Opombe in predlogi

Pred zaključkom so anketirani lahko izrazili svoje pripombe in sugestije v zvezi z delovanjem SKGZ-ja. Na vprašanje je odgovorilo 118 (30 %) anketiranih: največ jih je

odgovorilo na Tržaškem (41 %), manj na Goriškem (24 %), na Videmskem pa samo eden. Primerjava po starosti kaže, da je delež omenjenih najnižji med mladimi (20 %).

Ker so anketirani izpostavili tudi več kot eno pripombo, je odgovorov skupno 192. Vsebinsko se razlikuje 131 odgovorov, večinoma pa se nanašajo na temo, obravnavano v vprašalniku. Razporeditev, ki jo predlagamo, jih razvršča v deset makroskupin. Glede na velikost je njihova razvrstitev naslednja. Prvi dve skupini zaobjemata po približno petino odgovorov: v prvo (21 %) sodijo pripombe in sugestije, ki SKGZ spodbujajo k posvečanju več pozornosti mladinskim vprašanjem in k načrtovanju smotrnejše kadrovske politike, v drugo skupino (20 %) pa odgovori, ki izpostavljajo željo po konstruktivnejšem in učinkovitejšem odnosu SKGZ-ja do včlanjenih organizacij in teritorija. Na potrebo po jasnejših SKGZ-jevih strateških smernicah in konkretnem izvajanju le-teh ter na pomembnost sodelovanja z drugo krovno organizacijo opozarjajo odgovori naslednjih dveh, po velikosti enakih skupin (12 %). Željo po jasnejši opredelitvi vloge SKGZ-ja in njenih nalog obravnava 9 % pripomb, 8 % pa je takih, ki izpostavljajo potrebo po prenovi SKGZ-jeve strukture. V naslednjih 5 % odgovorov je izpostavljen pomen nekaterih specifičnih problematik (šola, sociala, glasbena vzgoja, teritorij), 4 % pripomb obravnavajo vprašanje porazdeljevanja finančnih sredstev, 3 % pa združevanje t. i. dvojnikov. Preostali 7-odstotni delež sestavljajo odgovori splošnejše oziroma težje opredeljive vsebine.

Iz primerjave glede na pokrajino bivanja izhaja, da je na Goriškem potreba po tesnejši in učinkovitejši povezavi SKGZ-ja s članicami in s teritorijem prisotna v večji meri. *(Vsebinska in frekvenčna razporeditev opomb in predlogov je v prilogi.)*

3. POVZETKI

Po analizi podatkov, pridobljenih z anketo, lahko izpostavimo naslednje ugotovitve:

- ♦ Velika večina anketiranih (82 %) podpira idejno opredelitev SKGZ-ja; anketirani na Videmskem se z njo strinjajo v največji (95 %), predstavniki mlajše generacije pa v najmanjši meri (76 %).
- ♦ Nekaj več kot polovica anketiranih (56 %) sledi delovanju SKGZ-ja redno ali pogosto.
- ♦ SKGZ je zelo pomembna za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti (na lestvici od 1 do 5 je srednja ocena 4,2), nekoliko manj pomembna pa je za ohranjanje in razvoj posameznega društva, ustanove ali dejavnosti (3,6).
- ♦ Na lestvici z vrednostmi od 1 do 5 se srednja ocena učinkovitosti delovanja SKGZ-ja nahaja nekje na sredini (3,3); najšibkejši točki delovanja SKGZ-ja sta kadrovska politika in mladinska problematika; razlike glede na pokrajino bivanja anketiranih so izrazite.

- ♦ Prenova strukture SKGZ-ja je potrebna, niso pa vsi anketirani prepričani, da je včlanjevanje posameznikov najustreznejša rešitev.
- ♦ Anketirani pričakujejo, da bo SKGZ izoblikovala učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, hkrati pa tudi, da bo usmerjala svoje moči zlasti v pridobivanje finančnih sredstev in prepuščala ustvarjanje najustreznejših vsebin in oblik delovanja teritoriju.
- ♦ V perspektivi oblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne narodne skupnosti v Italiji, je za večino anketiranih sodelovanje SKGZ-ja z SSO-jem utemeljeno.
- ♦ Z zaključki Programske konference SKGZ-SSO je seznanjena tretjina anketiranih, od katerih jih večina meni, da so zaključki večinoma še aktualni.
- ♦ Za dvojno članstvo glavnih ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji se je izreklo povprečno 61 % anketiranih; na Tržaškem jih je o dvojnem članstvu prepričanih najmanj (52 %).
- ♦ Odgovori o glavni pristojnosti, ki bi jo morala imeti SKGZ do teh ustanov, se razlikujejo glede na pokrajino: na Videmskem se je večina opredelila za usmerjevalne pristojnosti, na Goriškem za pravico do soodločanja, na Tržaškem pa za skrb za pridobivanje finančnih sredstev.
- ♦ Velika večina anketiranih (87 %) soglaša s tem, da mora imeti SKGZ stike z vsemi političnimi strankami.
- ♦ Slovensko narodno skupnost v Italiji bi morali uradno predstavljati SKGZ, SSO in slovenski politični predstavniki; tako razmišljata dve tretjini anketiranih.
- ♦ Večina anketiranih (60 %) potrjuje potrebo po izoblikovanju neposredno izvoljenega telesa, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji; približno petina se je izrekla proti predlogu, preostala petina pa se ni jasno opredelila.
- ♦ Mnenja o tem, kdo naj bi bili volivci omenjenega neposredno izvoljenega telesa, so precej raznolika: prevladuje mnenje (39 %), da bi to morali biti tisti, ki izjavljajo, da so pripadniki slovenske manjšine v Italiji in živijo v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini.
- ♦ Glede združevanja t. i. dvojnikov večina anketiranih prepušča pravico do odločanja uporabnikom teh struktur.
- ♦ Dosedanja enakovredna porazdelitev finančnih sredstev med krovnama organizacijama je za veliko večino anketiranih povsem neustrezna.
- ♦ Razvojna strategija SKGZ-ja mora težiti k vključevanju manjšinske problematike v splošno dogajanje obmejnega in čezmejnega prostora ter sloneti na načrtovanju učinkovite kadrovske politike in razvijanju kakovostnih dejavnosti družbenega delovanja.

- ♦ Pripombe in predlogi anketiranih izpostavljajo zlasti potrebo po smotrnejši kadrovski politiki in po konstruktivnejšem in učinkovitejšem odnosu SKGZ-ja do včlanjenih organizacij in teritorija.

4. PROFILI ANKETIRANIH GLEDE NA POKRAJINO BIVANJA

Primerjava glede na pokrajino bivanja izpostavlja sledeče profile anketiranih:

- *Anketirani na Tržaškem*, ki jih označuje nadpovprečni delež visoko izobraženih in rednih spremljevalcev delovanja SKGZ-ja, pripisujejo omenjeni krovni organizaciji nekoliko nižjo pomembnost, ko gre za ohranjanje in razvoj posameznega društva, ustanove ali dejavnosti, pa tudi nižjo stopnjo učinkovitosti. Izoblikovanje učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji bi v večji meri zaupali strokovnjakom, v manjši meri pa so prepričani v domeno o dvojnem članstvu glavnih slovenskih ustanov v Italiji, pri katerih bi morala biti glavna pristojnost SKGZ-ja skrb za pridobivanje finančnih sredstev. Med anketiranci je več takih, ki so seznanjeni z zaključki programske konference in pričakujejo, da pride do združitve t. i. dvojnikov.
- *Anketirani na Goriškem* so bolj naklonjeni včlanjevanju posameznikov v SKGZ. V manjši meri od te krovne organizacije pričakujejo izoblikovanje učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji, ki bi jo uresničevala društva na teritoriju, so pa v večji meri prepričani, da bi morala SKGZ skrbeti predvsem za pridobivanje finančnih sredstev in prepuščati oblikovanje ustreznih oblik in vsebin dela organizacijam in ustanovam. Glede odnosa SKGZ-ja do glavnih slovenskih ustanov v Italiji izpostavljajo zlasti njeno pravico do soodločanja in se v večji meri potegujejo za to, da bi slovensko narodno skupnost v Italiji uradno predstavljali izključno krovni organizaciji SKGZ in SSO. Med anketiranci je več takih, ki se ne opredeljujejo glede oblikovanja neposredno izvoljenega telesa, če pa se o njem izrečejo pozitivno, večinoma podpirajo možnost, da bi imele volilno pravico osebe, ki izjavljajo, da so pripadniki slovenske manjšine v Italiji. Za spodbuditev združevanja t. i. dvojnikov v precej večji meri predlagajo izvajanje finančnega pritiska.
- *Anketirani na Videmskem*, ki jih pričakovano označujeta višji delež tistih, ki delujejo na kulturnem področju, in pogostejša raba slovenščine oziroma slovenskega narečja ob prisotnosti italijanščine, se skoraj vsi strinjajo z idejno opredelitvijo SKGZ-ja, čeprav njenemu delovanju sledijo bolj ali manj občasno. SKGZ-ju pripisujejo višjo stopnjo pomembnosti tako za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji kot za ohranjanje in razvoj posameznega društva in organizacije. Pripisujejo ji tudi višjo

stopnjo učinkovitosti, čeprav v okviru Tržaške in Goriške pokrajine. Včlanjevanje posameznikov v SKGZ podpirajo v manjši meri. Oblikovanja učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji ne bi zaupali strokovnjakom in v manjši meri soglašajo s stališčem, da bi morala SKGZ skrbeti zlasti za finančna sredstva, društva na teritoriju pa bi iskala primerne oblike in vsebine dela. Ne dvomijo v to, da bi morala SKGZ pri SSO-ju vztrajati z idejo o oblikovanju nove skupne krovne organizacije, in v ustreznost dvojnega članstva glavnih ustanov Slovencev v Italiji, pri katerih bi morala imeti SKGZ zlasti posvetovalne pristojnosti. Predpostavko, da bi morali slovensko narodno skupnost v Italiji uradno predstavljati obe krovni organizaciji in slovenski politični predstavniki, podpirajo v večji meri in med njimi je sorazmerno največ takih, ki nasprotujejo oblikovanju neposredno izvoljenega telesa. Tisti, ki s to potrebo soglašajo, bi pri določanju volilne pravice uporabili kriterij znanja slovenskega jezika ali narečja. Z zaključki programske konference so manj seznanjeni in odločitev o združevanju t. i. dvojnikov zaupajo predvsem upraviteljem teh struktur. Pri porazdeljevanju finančnih sredstev odločno podpirajo upoštevanje prednostnih potreb manjšine, v manjši meri pa količino dela, ki ga opravi posamezna ustanova. Najmanj so prepričani o tem, da bi morala SKGZ spodbujati razvijanje kakovostnih dejavnosti, če bi bilo za to potrebno ukiniti nekatere strukture na teritoriju. Kvalificiranost kadrov se jim zdi pomembnejša od idejne pripadnosti in v večji meri podpirajo vključevanje otrok drugih jezikovnih skupin v slovenske šole.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Začnimo zaključni del analize z opozorilom, da sestavljajo anketno skupino člani organizacij in ustanov, včlanjenih v SKGZ, ki so bili po slučajnostnem ključu izbrani s seznama, posredovanega iz tajništva krovne organizacije. Gre torej za točno določeno skupino, katere opredelitev ni v pristojnosti Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI. Značilnosti anketne skupine, med katerimi naj omenimo prevlado oseb moškega spola in srednje generacije ter visoko stopnjo izobrazbe zlasti tržaških anketirancev, torej niso popoln izraz dejavne populacije Slovencev v Italiji, temveč ustrezajo točno določeni skupini oseb, ki jo sestavljajo. Govorimo namreč o članih, ki prepričano podpirajo idejno opredelitev SKGZ-ja in spremljajo njeno delovanje večinoma precej redno.

Velika večina anketiranih ne dvomi v to, da je SKGZ zelo pomembna krovna organizacija za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji in da je njeno delovanje

učinkovito predvsem v odnosu do zunanjih dejavnikov, na primer pri uveljavljanju pravic Slovencev v Italiji, pri pridobivanju finančnih sredstev ali v odnosu z javnimi upravitelji. SKGZ pa je po njihovem mnenju manj pomembna in učinkovita, ko gre za ohranjanje in razvoj posameznega društva in ustanove oziroma pri dejavnostih, usmerjenih v izboljšanje lastne strukture, in organiziranosti manjšine nasploh: odnos z včlanjenimi organizacijami in pomanjkanje učinkovite kadrovske politike sta namreč njeni šibki točki, ki so ju anketirani izpostavili tudi v svojih zaključnih pripombah in predlogih. Če nekoliko poenostavimo in razdelimo obravnavane vidike delovanja SKGZ-ja glede na »ciljno okolje« (manjšinsko ali izvenmanjšinsko), lahko izpostavimo hipotezo, da anketirani boljše ocenijo SKGZ-jevo institucionalno vlogo v odnosu do večinskega oziroma širšega okolja kot pa njeno »krovno« vlogo v odnosu do članstva.

V tej luči je treba verjetno interpretirati tudi potrebo po oblikovanju jasne manjšinske razvojne strategije, ki so jo anketirani odločno izpostavili v visokem številu. Podatek, da anketirani od SKGZ-ja pričakujejo učinkovite razvojne smernice za razvoj Slovencev v Italiji bolj od skrbi za finančne prispevke, je zelo zgovoren. Nekateri sicer pripisujejo organizacijam in ustanovam na teritoriju nalogo oblikovanja najprimernejših vsebin in oblik družbenega delovanja. To lahko res pomeni, da mora SKGZ skrbeti zlasti za reševanje finančnih težav in pridobivanje novih ekonomskih podpor, lahko pa tudi, da mora posvečati večjo pozornost izkušnjam na teritoriju in da si anketirani poleg navodil »z vrha« želijo tudi boljši posluh za svoje predloge.

Potrebo po tesnejši in bolj konstruktivni povezavi SKGZ-ja s svojimi članicami potrjujejo tudi odgovori o poznavanju zaključkov Programske konference SKGZ-SSO, s katerimi je seznanjen le vsaki tretji anketiranec. Podatek gotovo preseneča, če pomislimo, da sta se marsikatera izjava in poziv SKGZ-ja sklicevali in se še sklicujeta na ta zaključni dokument, ki predstavlja – vsaj do danes – SKGZ-jeve programske smernice za izboljšanje manjšinske organiziranosti. Težko je sicer določiti, v kolikšni meri je k temu pripomogla pomanjkljiva promocija Programske konference SKGZ-SSO med članicami in nezadostna utemeljitev njenih zaključkov in v kolikšni meri je tako stanje posledica nezanimanja članic za te vsebine. Na osnovi zbranih podatkov je mogoče samo izpostaviti hipotezo, da je lahko tudi slaba informiranost manjšinskega okolja o ciljih in načrtih programske konference eden izmed razlogov, da so le-ti ostali večinoma na papirju.

Tu je pomemben tudi problem odnosa, ki ga SKGZ razvija z drugo krovno organizacijo. Soočanje z SSO-jem je nedvomno eno izmed kočljivih vprašanj SKGZ-jevega delovanja.

Velika večina anketiranih je globoko prepričana, da mora SKGZ stremeti k oblikovanju nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne narodne skupnosti v Italiji. SKGZ bi torej morala pri SSO-ju vztrajati, da do tega pride. Nekateri pa menijo, da je bila dosedanja izkušnja neuspešna in neučinkovita, zato ne bi vztrajali pri tem načrtu in bi raje nadaljevali pot sodelovanja. Med anketiranci je bilo tudi nekaj takih, ki bi dogovarjanje z SSO-jem celo prekinili.

Podobne poglede izpostavljajo anketirani pri obravnavi dvojnega članstva glavnih ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji. Večina bi dvojno članstvo ohranila, nekateri pa bi se raje odločili za prejšnji sistem, kjer so bile ustanove članice samo SKGZ-ja. Pri tistih, ki zagovarjajo dvojno članstvo, bi bilo zanimivo ugotoviti, v kolikšni meri se tako opredeljujejo v perspektivi oblikovanja ene same krovne organizacije, v kolikšni meri pa zaradi možnosti dvojnega financiranja. Drugo vprašanje, ki je prav tako povezano s sodelovanjem obeh krovnih organizacij, se nanaša na združevanje t. i. dvojnikov. Ker ti postopki že nekaj časa stojijo, bi večina anketiranih zaupala rešitev kar uporabnikom teh struktur. Trenutno stanje pa nekatere anketirance tako razburja, da so kot najprimernejšo rešitev predlagali strogo omejitev finančnih sredstev, ki bi *dvojnike* prisilila k združevanju.

Na osnovi doslej povedanega si lahko različne poglede anketiranih v zvezi z odnosom med SKGZ-jem in SSO-jem razlagamo takole: večina anketiranih si globoko želi sprememb v manjšinski organiziranosti in je prepričana, da lahko do tega pride le z dogovarjanjem SKGZ-ja in SSO-ja o zamenjavi sistema dveh krovnih organizacij. Preostali, manjšinski del anketiranih v uspešno dogovarjanje ne verjame in bi raje počakal na temu bolj naklonjene okoliščine. Med slednjimi je mogoče veliko takih, katerih mnenje pogojujejo razmere, v katerih se nahaja društvo, ustanova ali organizacija, kjer delujejo. Pri vseh pa prav gotovo prevladuje prepričanje, da je nujno vzpostaviti nova pravila in strategije, na primer spremeniti kriterije za porazdeljevanje finančnih sredstev med manjšinskimi ustanovami.

Anketirani se niso povsem nedvoumno izrekli o reformah SKGZ-ja v zvezi s članstvom in oblikovanjem neposredno izvoljenega telesa, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji. Večina se s temi reformami sicer strinja, je pa tudi dobršen del takih, ki imajo pomisleke oziroma tem reformam odločno nasprotujejo. Morda bi bilo potrebno preveriti, v kolikšni meri so anketirani sploh seznanjeni z motivacijo in utemeljitvami, na osnovi katerih je SKGZ izoblikovala reformne ukrepe, saj so se nekateri prvič seznanili z njimi šele med anketiranjem.

Pomemben vidik delovanja SKGZ-ja predstavlja njen odnos s političnimi predstavniki. Velika večina anketiranih je prepričana, da mora imeti SKGZ stike z vsemi političnimi strankami in da morajo obe krovni organizaciji in slovenski politični predstavniki uradno predstavljati slovensko manjšino v Italiji. Iz podatka lahko razberemo naslednje sporočilo: predstavništvo civilne družbe in politično predstavništvo se razlikujeta v svojih vlogah in funkcijah, morata pa konstruktivno sodelovati in si prizadevati za doseg enakih ciljev. Nekateri anketiranci bi sicer želeli, da bi Slovence v Italiji predstavljali le krovni organizaciji SKGZ in SSO. V tem primeru lahko izpostavimo naslednji hipotezi: a) anketirani pojmujejo SKGZ in SSO kot jasno opredeljeni politični organizaciji; b) njihovo stališče je mogoče povezano s splošnim pojavom naraščajočega nezaupanja v politiko.

Velika večina anketiranih ne dvomi v vlogo, ki jo ima SKGZ pri širjenju slovenske kulture in jezika med večinskim prebivalstvom, ter v pomen, ki ga ima obravnavanje splošnih družbenih in gospodarskih vprašanj v okviru širšega čezmejnega prostora. Le nekoliko več pomislekov imajo anketirani glede izbiranja kadrov le na osnovi kvalificiranosti in nizke starosti, uveljavljanja v večji meri kakovostnih in ne količinskih meril uspešnosti in vključevanja otrok drugih jezikovnih skupin v slovenske šole. O možnosti, da bi se SKGZ ukvarjala izključno z manjšinskimi vprašanji in pri vključevanju pripadnikov italijanske narodnosti v manjšinska društva podpirala vključevanje samo tistih, ki obvladajo slovenski jezik ali narečje, pa imajo anketirani različna mnenja.

Obravnavane teme postavljajo v ospredje nekatere zelo problematične vidike razvoja slovenske narodne skupnosti v Italiji. Spreminjanje odnosov med manjšinsko in večinsko skupnostjo, ki se odvija vzporedno s pomembnimi evropskimi integracijskimi procesi, v okolju poraja nove potrebe, za katere pa manjšina nima vedno učinkovite in prepričljive rešitve. Zato pred novimi izzivi včasih prevladujeta strah in negotovost, včasih pa pogum in iniciativnost.

Naj zaključimo s še eno ugotovitvijo. Odgovori se večinoma razlikujejo glede na pokrajino bivanja anketiranih. Tak rezultat smo sicer predvidevali, čeprav bi bilo prav tako mogoče pričakovati, da se bodo razlike tako izrazito pokazale tudi med različnimi starostnimi skupinami anketirancev. Verjetno moramo vzroke iskati v sestavi anketne skupine.⁴ Ker pogledi anketirancev ne zrcalijo pomembnejših generacijskih razlik, je možno, da pri

⁴ Dobljene razlike ne nudijo zadostne osnove, na kateri bi lahko oblikovali verodostojne raziskovalne ugotovitve. Očitno potrebuje analiza o medgeneracijskih razlikah v pogledih na delovanje SKGZ-ja drugačno sestavo anketne skupine.

populaciji, iz katere izhaja anketna skupina, ne prihajajo dovolj do izraza običajni medgeneracijski konflikti in zato tudi ni izrazite potrebe po soočanju z njimi oziroma njihovem reševanju. Medgeneracijsko soočanje pa je izrednega pomena za obstoj in rast katere koli družbene strukture. Novi in sveži kadri so dober predpogoj za uvajanje inovativnih pristopov in uveljavljanje zaželenih sprememb, izkušnje starejših pa dragoceno vodilo pri oblikovanju najprimernejših izbir in odločitev. Dejstvo, da je večina anketiranih potrebo po oblikovanju učinkovite kadrovske politike opredelila kot prednostno nalogo SKGZ-jevega delovanja, nam zelo veliko pove.

TABELE

Tab. 1 Značilnosti anketne skupine (v %)

		TRST N=221 (55,3 %)	GORICA N=115 (28,8 %)	VIDEM N=64 (16,0 %)	Skupaj N = 400 (100 %)
Spol (N=390)	moški	59,3	67,0	57,4	61,3
	ženski	40,7	33,0	42,6	38,7
	skupaj	100	100	100	100
Starost (N=393)	mlajša generacija (< 36 let)	24,9	29,6	17,5	25,2
	srednja generacija (36 - 60 let)	55,7	59,1	57,9	57,0
	starejša generacija (> 60 let)	19,5	11,3	24,6	17,8
	skupaj	100	100	100	100
Stopnja izobrazbe (N=399)	nizka	10,0	20,9	12,7	13,5
	srednja	46,2	47,8	60,3	48,9
	visoka	43,9	31,3	27,0	37,6
	skupaj	100	100	100	100
Primarno področje udejstvovanja (N=400)	kultura	44,8	36,5	76,6	47,5
	šport	24,9	33,9	3,1	24,0
	preostala področja	30,3	29,6	20,3	28,5
	skupaj	100	100	100	100
Materni jezik (N=397)	slovenski	97,7	92,2	80,3	93,5
	»mešani«	2,3	5,2	16,4	5,3
	neslovenski	-	2,6	3,3	1,3
	skupaj	100	100	100	100
Pogovorni jezik doma (N=398)	slovenski	91,4	83,3	30,2	79,4
	»mešani«	8,6	13,2	60,3	18,1
	neslovenski	-	3,5	9,5	2,5
	skupaj	100	100	100	100
Stopnja prepoznavanja v idejni opredelitvi SKGZ-ja (N=393)	nizka	1,8	4,5	3,2	2,8
	srednja	19,2	12,5	1,6	14,5
	visoka	79,0	83,0	95,2	82,7
	skupaj	100	100	100	100
Pogostnost spremljanja delovanja SKGZ-ja (N=400)	redno	31,2	23,5	20,3	27,3
	pogosto	34,4	25,2	18,8	29,3
	včasih	30,8	45,2	60,9	39,8
	nikoli	3,6	6,1	-	3,8
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 2 Stopnja pomembnosti SKGZ-ja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
Za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji. (N=398)	visoka	79,2	80,5	82,8	80,2
	srednja	16,3	13,3	14,1	15,1
	nizka	4,5	6,2	3,1	4,8
	skupaj	100	100	100	100
Za ohranjanje in razvoj posameznega društva, ustanove ali dejavnosti, pri kateri anketiranec/ka deluje. (N=391)	visoka	48,8	56,1	90,6	57,8
	srednja	33,3	22,8	1,6	25,1
	nizka	17,8	21,1	7,8	17,1
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 3 Stopnja učinkovitosti delovanja SKGZ-ja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Pri uveljavljanju pravic Slovencev v Italiji. (N=397)</i>	visoka	39,7	65,8	89,1	55,2
	srednja	44,7	25,4	9,4	33,5
	nizka	15,5	8,8	1,6	11,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri pridobivanju finančnih sredstev za slovenske ustanove in organizacije v Italiji. (N=385)</i>	visoka	51,2	67,0	92,2	62,6
	srednja	36,4	22,3	6,3	27,3
	nizka	12,4	10,7	1,6	10,1
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri povezovanju manjšine na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. (N=397)</i>	visoka	63,3	58,3	78,1	64,2
	srednja	26,1	27,0	12,5	24,2
	nizka	10,6	14,8	9,4	11,6
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri reševanju težav organizacij, včlanjenih v SKGZ. (N=373)</i>	visoka	27,5	41,9	78,1	40,2
	srednja	39,7	40,0	14,1	35,4
	nizka	32,8	18,1	7,8	24,4
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri oblikovanju stališč glede sprotne dogajanja, ki zadeva manjšino. (N=395)</i>	visoka	48,2	54,9	65,6	52,9
	srednja	39,0	38,9	28,1	37,2
	nizka	12,8	6,2	6,3	9,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri uveljavljanju svojih stališč na teritoriju (v društvih, ustanovah ...) (N=393)</i>	visoka	29,3	48,2	62,5	40,2
	srednja	44,2	39,5	26,6	39,9
	nizka	26,5	12,3	10,9	19,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>V odnosu z javnimi upravitelji v Deželi Furlaniji Julijski krajini v korist slovenske manjšine v Italiji. (N=390)</i>	visoka	43,0	55,4	75,0	51,8
	srednja	37,4	33,9	20,3	33,6
	nizka	19,6	10,7	4,7	14,6
	skupaj	100	100	100	100
<i>V odnosu z javnimi upravitelji na vsedržavni ravni v korist slovenske manjšine v Italiji. (N=383)</i>	visoka	25,0	48,6	59,4	37,6
	srednja	35,6	35,1	29,7	34,5
	nizka	39,4	16,2	10,9	27,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>V odnosu z javnimi upravitelji v Sloveniji v korist slovenske manjšine v Italiji. (N=386)</i>	visoka	47,4	57,7	87,5	57,0
	srednja	37,9	34,2	10,9	32,4
	nizka	14,7	8,1	1,6	10,6
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri promociji slovenske kulture in jezika med pripadniki italijanskega večinskega naroda. (N=384)</i>	visoka	18,3	36,6	81,3	34,1
	srednja	35,6	37,5	10,9	32,0
	nizka	46,2	25,9	7,8	33,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri osveščanju matične države o manjšinski problematiki Slovencev v Italiji. (N=391)</i>	visoka	43,0	59,3	85,9	54,7
	srednja	34,6	30,1	10,9	29,4
	nizka	22,4	10,6	3,1	15,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri povezovanju slovenskih manjšin, ki živijo ob mejah Republike Slovenije. (N=375)</i>	visoka	57,2	55,5	68,8	58,7
	srednja	31,3	32,7	20,3	29,9
	nizka	11,4	11,8	10,9	11,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>V odnosu z SSO-jem glede uveljavljanja pravic Slovencev v Italiji. (N=385)</i>	visoka	31,6	48,2	78,1	44,2
	srednja	42,1	42,0	15,6	37,7
	nizka	26,3	9,8	6,3	18,2
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri oblikovanju novih vodstvenih kadrov. (N=371)</i>	visoka	10,1	18,8	34,4	16,7
	srednja	30,3	36,6	44,3	34,5
	nizka	59,6	44,6	21,3	48,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri spodbujanju generacijskih menjav v vodstvenih organih včlanjenih organizacij. (N=386)</i>	visoka	9,0	43,8	29,0	22,3
	srednja	29,7	42,0	50,0	36,5
	nizka	61,3	14,3	21,0	41,2
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri komunikaciji in sodelovanju z včlanjenimi organizacijami. (N=383)</i>	visoka	27,1	41,6	65,1	37,6
	srednja	48,3	40,7	28,6	42,8
	nizka	24,6	17,7	6,3	19,6
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 4 Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja na posameznih področjih delovanja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Gospodarstvo</i> (N=369)	visoka	38,6	44,9	50,0	42,3
	srednja	36,6	32,7	36,7	35,5
	nizka	24,8	22,4	13,3	22,2
	skupaj	100	100	100	100
<i>Kultura</i> (N=398)	visoka	61,1	57,5	89,1	64,6
	srednja	29,4	31,9	7,8	26,6
	nizka	9,5	10,6	3,1	8,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Sociala</i> (N=359)	visoka	25,6	28,0	33,3	27,6
	srednja	34,4	36,4	52,6	37,9
	nizka	40,0	35,5	14,0	34,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>Mladinska problematika</i> (N=377)	visoka	9,4	21,8	13,0	13,5
	srednja	32,9	33,6	68,5	38,2
	nizka	57,7	44,5	18,5	48,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>Mediji</i> (N=389)	visoka	40,2	41,8	73,3	45,8
	srednja	42,0	42,7	16,7	38,3
	nizka	17,8	15,5	10,0	15,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>Šport</i> (N=367)	visoka	35,9	30,9	22,9	32,7
	srednja	38,8	45,5	29,2	39,5
	nizka	25,4	23,6	47,9	27,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Raziskovanje</i> (N=360)	visoka	31,3	26,9	38,9	31,1
	srednja	37,9	45,4	37,0	40,0
	nizka	30,8	27,8	24,1	28,9
	skupaj	100	100	100	100
<i>Izobraževanje</i> (N=381)	visoka	24,8	30,4	76,3	34,4
	srednja	45,2	47,3	16,9	41,5
	nizka	30,0	22,3	6,8	24,1
	skupaj	100	100	100	100
<i>Založništvo</i> (N=377)	visoka	37,6	28,8	86,9	43,0
	srednja	41,5	59,5	8,2	41,4
	nizka	21,0	11,7	4,9	15,6
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 5 Stopnja učinkovitosti SKGZ-ja v posamezni pokrajini (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Tržaška pokrajina</i> (N=300)	visoka	50,0	43,3	100,0	52,7
	srednja	36,6	50,0	-	36,3
	nizka	13,4	6,7	-	11,0
	skupaj	100	100	100	100
<i>Goriška pokrajina</i> (N=322)	visoka	63,6	56,8	95,8	63,7
	srednja	28,3	32,4	4,2	28,0
	nizka	8,0	10,8	-	8,4
	skupaj	100	100	100	100
<i>Videmska pokrajina</i> (N=301)	visoka	41,8	41,0	54,0	44,2
	srednja	33,9	37,7	39,7	35,9
	nizka	24,3	21,3	6,3	19,9
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 6 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede članstva SKGZ-ja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>SKGZ mora popolnoma spremeniti svojo strukturo in za večjo povezanost s teritorijem temeljiti predvsem na individualnem članstvu .(N=384)</i>	visoka	29,9	34,6	17,5	29,2
	srednja	19,6	35,5	46,0	28,4
	nizka	50,5	29,9	36,5	42,4
	skupaj	100	100	100	100
<i>Struktura SKGZ-ja mora ostati taka, kot je. (N=389)</i>	visoka	24,7	15,2	30,6	22,9
	srednja	16,7	27,7	40,3	23,7
	nizka	58,6	57,1	29,0	53,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora posodobiti svojo strukturo in omogočati včlanjevanje posameznikov. (N=390)</i>	visoka	57,4	62,2	44,4	56,7
	srednja	20,8	27,9	34,9	25,1
	nizka	21,8	9,9	20,6	18,2
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 7 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede izoblikovanja učinkovite strategije za razvoj Slovencev v Italiji (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>SKGZ mora izoblikovati učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, ki jo morajo društva, organizacije in ustanove udejanjati na različnih področjih družbenega udejstvovanja. (N=395)</i>	visoka	81,0	71,3	84,4	78,7
	srednja	10,2	21,7	12,5	13,9
	nizka	8,8	7,0	3,1	7,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>Strategijo mora izoblikovati skupina strokovnjakov. (N=398)</i>	visoka	70,8	53,9	14,1	56,8
	srednja	20,5	24,3	45,3	25,6
	nizka	8,7	21,7	40,6	17,6
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora skrbeti zlasti za finančne prispevke in prepustiti organizacijam in ustanovam na teritoriju iskanje najprimernejših vsebin in oblik družbenega udejstvovanja. (N=397)</i>	visoka	48,2	58,3	31,3	48,4
	srednja	30,7	29,6	42,2	32,2
	nizka	21,1	12,2	26,6	19,4
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 8 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede odnosa SKGZ-ja do SSO-ja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>SKGZ mora pri SSO-ju vztrajati, da pride do izoblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji. (N=384)</i>	visoka	71,4	67,3	92,2	73,7
	srednja	15,2	16,4	1,6	13,3
	nizka	13,3	16,4	6,3	13,0
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora prekiniti odnos z SSO-jem, ker ta ne spoštuje sklepov Programske konference SKGZ-SSO. (N=367)</i>	visoka	9,5	12,3	-	8,7
	srednja	15,5	16,0	3,3	13,6
	nizka	75,0	71,7	96,7	77,7
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora sodelovati z SSO-jem občasno, po potrebi. (N=378)</i>	visoka	26,1	25,7	9,7	23,3
	srednja	23,2	18,3	4,8	18,8
	nizka	50,7	56,0	85,5	57,9
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 9 Seznanjanje z zaključki Programske konference SKGZ-SSO (v %)

	TRST (N=221)	GORICA (N=115)	VIDEM (N=64)	Skupaj (N=400)
so seznanjeni	40,7	31,3	12,5	33,5
niso seznanjeni	59,3	68,7	87,5	66,5
skupaj	100	100	100	100

Tab.10 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede zaključkov Programske konference SKGZ-SSO (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Zaključki Programske konference so večinoma še aktualni. (N=134)</i>	visoka	70,0	52,8	87,5	66,4
	srednja	23,3	36,1	12,5	26,1
	nizka	6,7	11,1	-	7,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>Zaključki Programske konference so večinoma neizvedljivi. (N=131)</i>	visoka	7,9	20,0	14,3	11,5
	srednja	25,8	20,0	28,6	24,4
	nizka	66,3	60,0	57,1	64,1
	skupaj	100	100	100	100
<i>Večina zaključkov Programske konference ne izraža trenutnih potreb Slovencev v Italiji. (N=131)</i>	visoka	11,4	17,1	37,5	14,5
	srednja	22,7	28,6	-	22,9
	nizka	65,9	54,3	62,5	62,6
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 11 Članstvo glavnih slovenskih ustanov v Italiji (v %)

	TRST (N=213)	GORICA (N=112)	VIDEM (N=63)	Skupaj (N=388)
Naj bodo članice tako SKGZ-ja kot SSO-ja kot sedaj.	52,1	67,0	82,5	61,3
Naj ne bodo članice ne SKGZ-ja ne SSO-ja.	11,3	8,9	1,6	9,0
Naj bodo članice samo SKGZ-ja tako, kot so nastale.	22,5	23,2	12,7	21,2
Drugo	14,1	0,9	3,2	8,5
skupaj	100	100	100	100

Tab. 12 Glavne pristojnosti SKGZ-ja do glavnih slovenskih ustanov v Italiji (v %)

	TRST (N=174)	GORICA (N=99)	VIDEM (N=60)	Skupaj (N=333)
Posvetovalne	19,0	15,2	1,7	14,7
Usmerjevalne	21,8	15,2	73,3	29,1
Pravica do soodločanja	24,1	46,5	10,0	28,2
Skrb za pridobivanje finančnih sredstev	35,1	23,2	15,0	27,9
skupaj	100	100	100	100

Tab. 13 »Ali je prav, da ima SKGZ stike s političnimi strankami?« (v %)

	TRST (N=221)	GORICA (N=115)	VIDEM (N=64)	Skupaj (N=400)
Ne	5,4	8,7	4,7	6,3
Da, z vsemi	84,6	85,2	93,8	86,3
Da, vendar samo z levosredinskimi	10,0	6,1	-	7,3
Da, vendar samo s stranko Slovenske skupnosti	-	-	1,6	0,3
skupaj	100	100	100	100

Tab. 14 Uradno predstavništvo slovenske narodne skupnosti v Italiji (v %)

	TRST (N=217)	GORICA (N=107)	VIDEM (N=64)	Skupaj (N=388)
SKGZ in SSO	12,9	29,9	18,8	18,6
SKGZ in SSO in stranka Slovenske skupnosti	0,5	6,5	1,6	2,3
SKGZ in SSO in slovenski politični predstavniki	67,7	57,0	78,1	66,5
Drugo	18,9	6,5	1,6	12,6
skupaj	100	100	100	100

Tab. 15 Potreba po oblikovanju neposredno izvoljenega telesa,
ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji (v %)

	TRST (N=221)	GORICA (N=115)	VIDEM (N=64)	Skupaj (N=400)
Neutemeljena	22,2	16,5	31,3	22,0
Utemeljena	63,8	53,9	56,3	59,8
Ne ve	14,0	29,6	12,5	18,3
skupaj	100	100	100	100

Tab. 16 Volilci neposredno izvoljenega telesa (v %)

	TRST (N=134)	GORICA (N=59)	VIDEM (N=36)	Skupaj (N=229)
Osebe, ki izjavljajo, da so Slovenci in živijo v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini.	26,1	13,6	16,7	21,4
Osebe, ki izjavljajo, da so pripadniki slovenske manjšine v Italiji in živijo v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini.	38,1	50,8	38,9	41,5
Osebe, ki govorijo slovenski jezik (ali narečje) in živijo v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini.	16,4	8,5	38,9	17,9
Osebe, katerih materni jezik je slovenščina in živijo v Tržaški, Goriški in Videmski pokrajini.	13,4	18,6	2,8	13,1
Drugo	6,0	8,5	2,8	6,1
skupaj	100	100	100	100

Tab. 17 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede združitve t.i. dvojnikov (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Vse manjšinske ustanove/organizacije naj ostanejo take, kot so. (N=387)</i>	visoka	14,0	21,6	19,4	17,1
	srednja	14,5	20,7	40,3	20,4
	nizka	71,5	57,7	40,3	62,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo upravitelji teh struktur. (N=390)</i>	visoka	43,9	39,5	66,1	46,2
	srednja	22,4	21,9	16,1	21,3
	nizka	33,6	38,6	17,7	32,6
	skupaj	100	100	100	100
<i>Po pravilu »naravne selekcije« naj se ohranijo strukture, ki bodo preživele finančno krizo. (N=381)</i>	visoka	22,0	39,5	8,1	24,9
	srednja	21,5	27,2	6,5	20,7
	nizka	56,6	33,3	85,5	54,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo uporabniki teh struktur. (N=389)</i>	visoka	63,4	57,9	71,0	63,0
	srednja	16,4	19,3	9,7	16,2
	nizka	20,2	22,8	19,4	20,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Strukture naj bodo prisiljene k združitvi z omejitvijo finančnih sredstev. (N=386)</i>	visoka	19,8	38,4	6,5	23,1
	srednja	21,7	29,5	16,1	23,1
	nizka	58,5	32,1	77,4	53,9
	skupaj	100	100	100	100

Tab. 18 Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami glede porazdelitve finančnih sredstev med ustanovami slovenske narodne skupnosti v Italiji (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>Finančna sredstva morajo biti porazdeljena 50 % članicam SKGZ-ja in 50 % članicam SOO-ja. (N=391)</i>	visoka	12,1	20,5	9,4	14,1
	srednja	12,6	8,9	40,6	16,1
	nizka	75,3	70,5	50,0	69,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na količino dela, ki ga posamezna ustanova opravi. (N=398)</i>	visoka	78,2	71,9	26,6	68,1
	srednja	14,1	19,3	29,7	18,1
	nizka	7,7	8,8	43,8	13,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na kakovost dela, ki ga posamezna ustanova opravi. (N=396)</i>	visoka	85,4	86,7	87,5	86,1
	srednja	12,3	10,6	7,8	11,1
	nizka	2,3	2,7	4,7	2,8
	skupaj	100	100	100	100
<i>Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na prednostne potrebe manjšine. (N=392)</i>	visoka	74,1	67,9	90,6	75,0
	srednja	20,4	23,2	6,3	18,9
	nizka	5,6	8,9	3,1	6,1
	skupaj	100	100	100	100

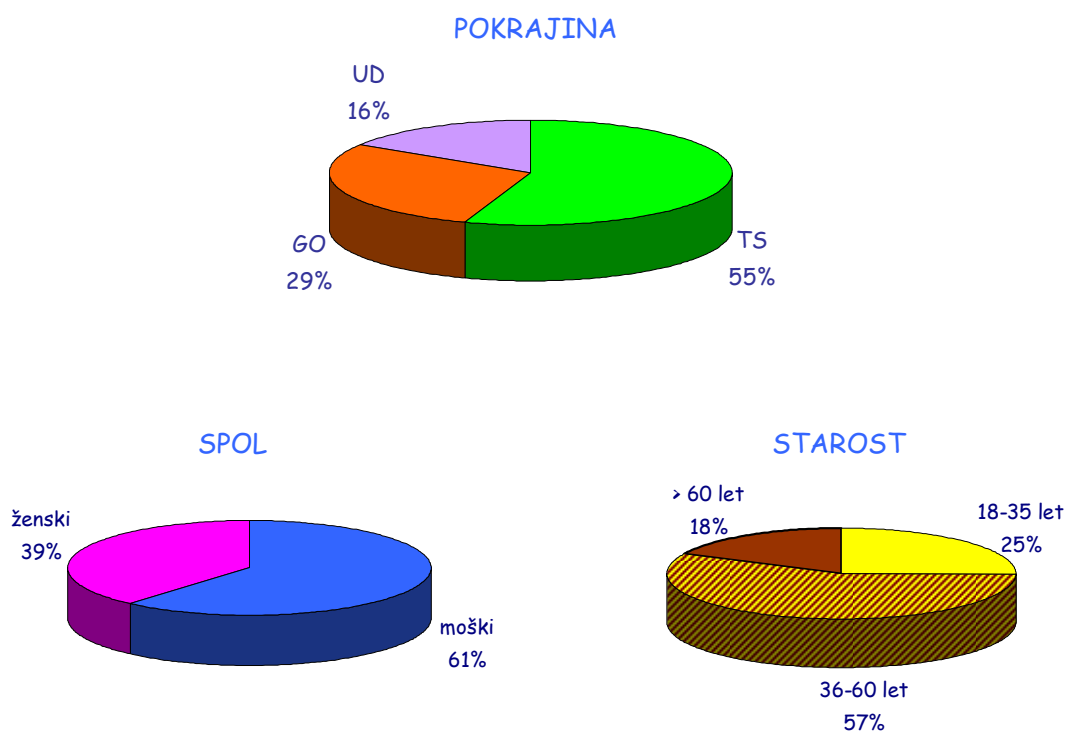
Tab. 19 Stopnja strinjanja z nekaterimi možnimi razvojnimi strategijami SKGZ-ja (v %)

		TRST	GORICA	VIDEM	Skupaj
<i>SKGZ mora spodbujati razvijanje kakovostnih dejavnosti družbenega udejstvovanja, tudi če je za to potrebno ukiniti nekatere že ustaljene oblike nastopanja in nekatere strukture na teritoriju. (N=392)</i>	visoka	68,7	71,9	29,7	63,3
	srednja	22,4	18,4	46,9	25,3
	nizka	8,9	9,6	23,4	11,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>Pri izbiranju kadrov mora SKGZ privilegirati visoko kvalificiranost tudi na račun idejne pripadnosti. (N=393)</i>	visoka	62,8	57,9	90,6	65,9
	srednja	21,4	20,2	1,6	17,8
	nizka	15,8	21,9	7,8	16,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora prepustiti vodstvo mlajšim kadrom. (N=395)</i>	visoka	63,6	54,4	57,8	60,0
	srednja	29,5	31,6	32,8	30,6
	nizka	6,9	14,0	9,4	9,4
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ se mora ukvarjati izključno z manjšinskimi vprašanji. (N=397)</i>	visoka	34,2	29,8	20,3	30,7
	srednja	31,5	31,6	42,2	33,2
	nizka	34,2	38,6	37,5	36,0
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora podpirati pobude, ki spodbujajo učenje slovenskega jezika in spoznavanje slovenske kulture v šolah z italijanskim učnim jezikom. (N=399)</i>	visoka	82,3	79,1	90,6	82,7
	srednja	12,3	18,3	6,3	13,0
	nizka	5,5	2,6	3,1	4,3
	skupaj	100	100	100	100
<i>Potrebno je, da SKGZ v svojem prizadevanju za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji išče zaveznitva pri večinskemu delu prebivalstva. (N=399)</i>	visoka	73,8	84,2	85,9	78,7
	srednja	20,4	15,8	6,3	16,8
	nizka	5,9	-	7,8	4,5
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ mora podpirati vključevanje pripadnikov drugih jezikovnih skupin (npr. italijanske, srbske, furlanske, albanske ...) v šole s slovenskim učnim jezikom. (N=390)</i>	visoka	51,9	60,9	74,6	58,2
	srednja	26,4	27,0	14,3	24,6
	nizka	21,7	12,2	11,1	17,2
	skupaj	100	100	100	100
<i>Glede vključevanja pripadnikov italijanske narodnosti v manjšinska društva in organizacije mora SKGZ spodbujati vključevanje samo tistih, ki obvladajo slovenski jezik ali narečje. (N=396)</i>	visoka	27,9	27,2	31,7	28,3
	srednja	27,4	25,4	30,2	27,3
	nizka	44,7	47,4	38,1	44,4
	skupaj	100	100	100	100
<i>SKGZ se mora ukvarjati tudi z vprašanji, ki zadevajo splošno družbeno in gospodarsko dogajanje v Furlaniji Julijski krajini in Republiki Sloveniji. (N=397)</i>	visoka	72,9	82,6	78,1	76,6
	srednja	21,1	14,8	15,6	18,4
	nizka	6,0	2,6	6,3	5,0
	skupaj	100	100	100	100

GRAFIKONI

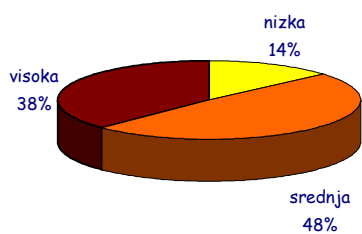

Grafikoni 1: Značilnosti anketiranih

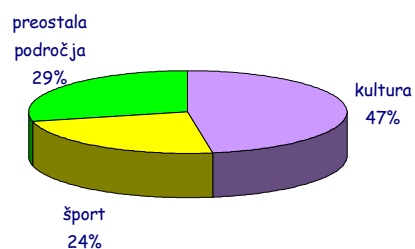

Grafikoni 2: Značilnosti anketiranih

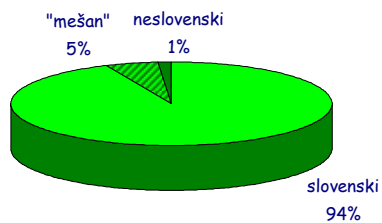
IZOBRAZBENA RAVEN

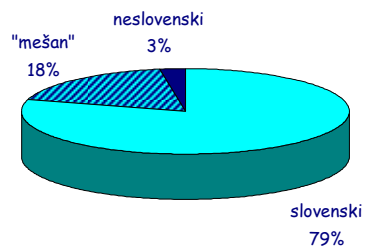
PRIMARNO PODROČJE UDEJSTVOVANJA

MATERNI JEZIK

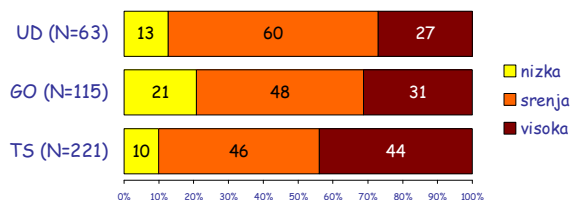
POGOVORNI JEZIK DOMA

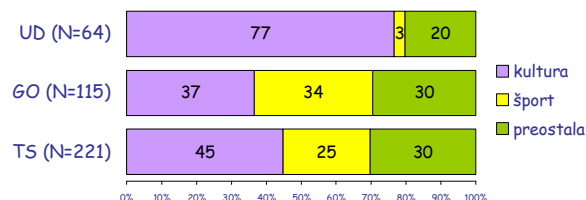

Grafikoni 3: Značilnosti anketiranih (glede na pokrajino)

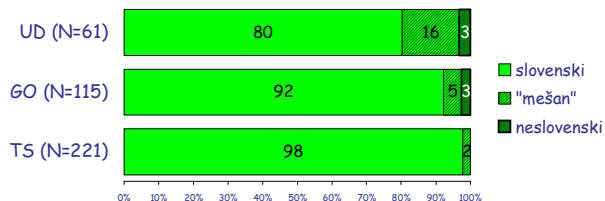
IZOBRAZBENA RAVEN

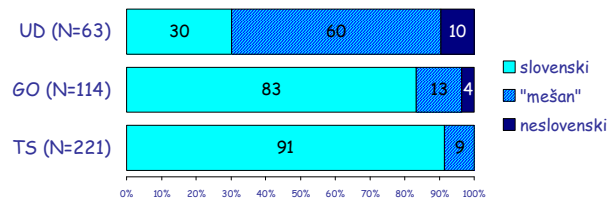
PRIMARNO PODROČJE UDEJSTVOVANJA

MATERNI JEZIK

POGOVORNI JEZIK DOMA

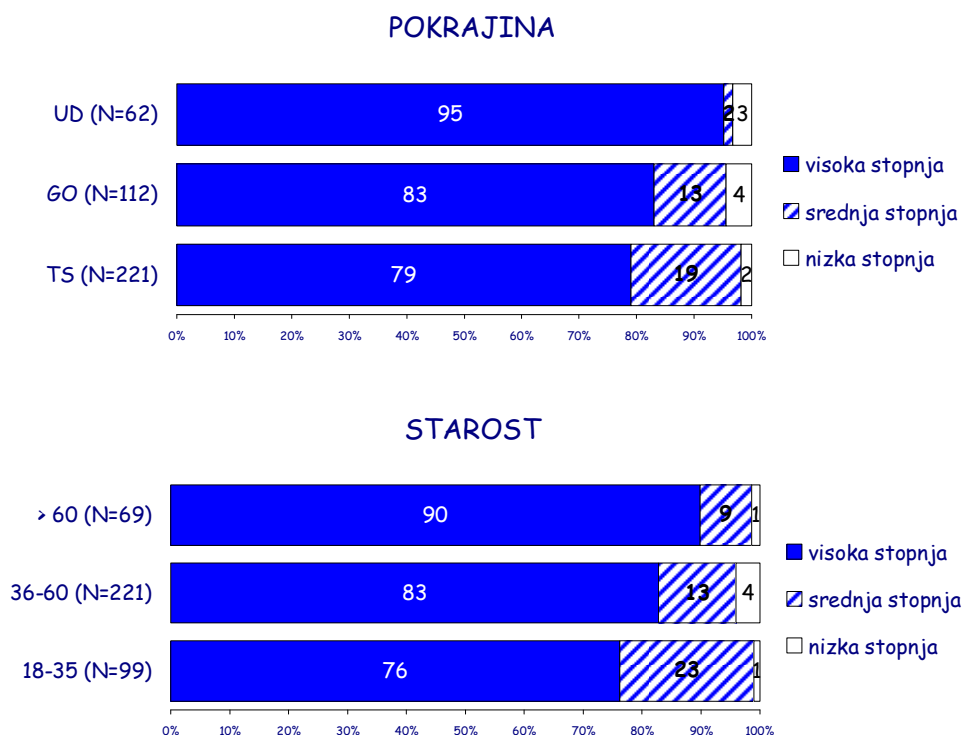

Grafikon 4: Stopnja strinjanja z idejno opredelitvijo SKGZ-ja (N=393)

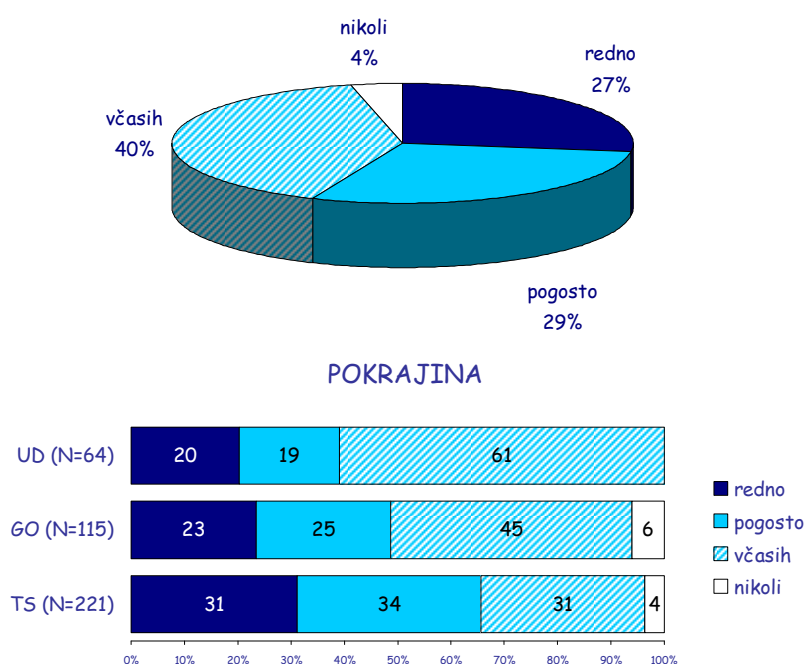
“SKGZ se prepoznavava v sporočilu Prešernove Zdravljice in izročilih svobodoljubja, v izkušnjah slovenskega upora proti fašizmu in narodnoosvobodilnem boju, v duhu laičnih in reformističnih izhodišč ter v prizadevanjih za demokratične odnose med ljudmi in narodi ter zaščito človekovega dostojanstva, blaginje in miru.”

Grafikona 5: Stopnja strinjanja z idejno opredelitvijo SKGZ-ja (glede na pokrajino bivanja in starost anketiranih)

Grafikona 6: Pogostnost spremljanja delovanja SKGZ-ja (N=400)

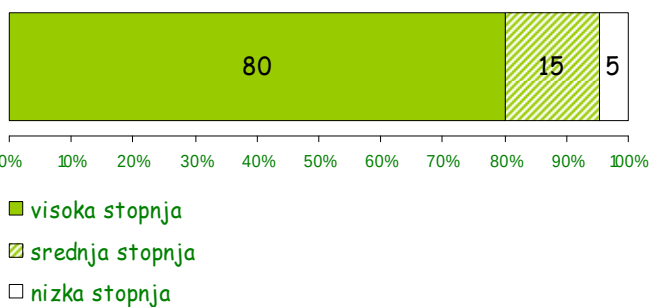

Grafikon 7: Stopnja pomembnosti SKGZ-ja ...

... za ohranjanje in razvoj društva, ustanove oz. dejavnosti, pri kateri anketiranec/ka sodeluje. (N=391)

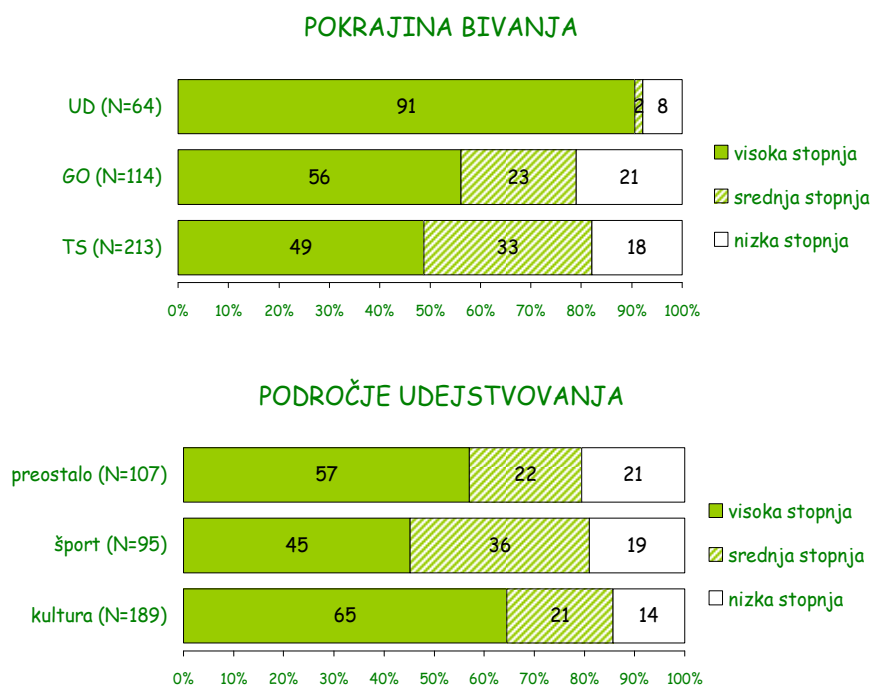

... za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji. (N=398)

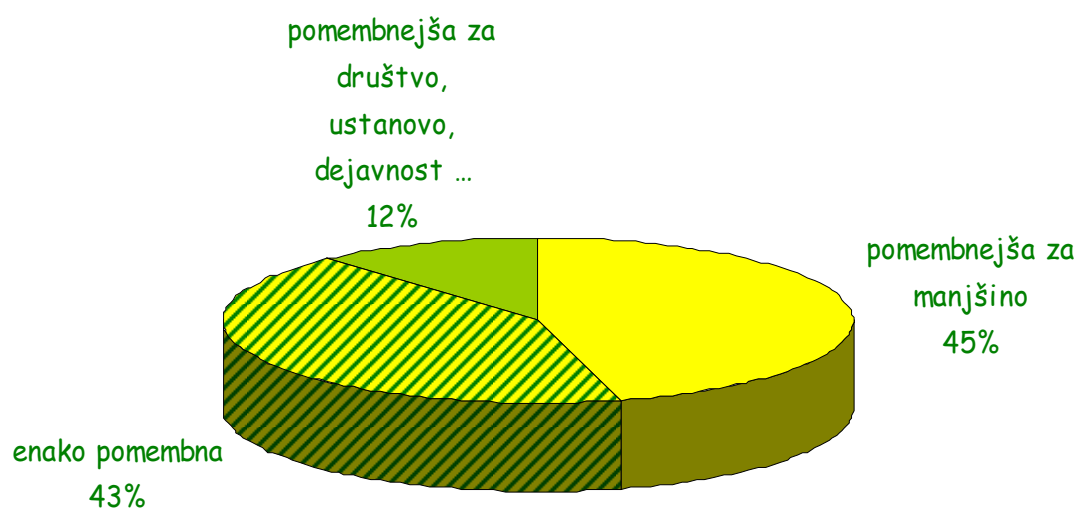

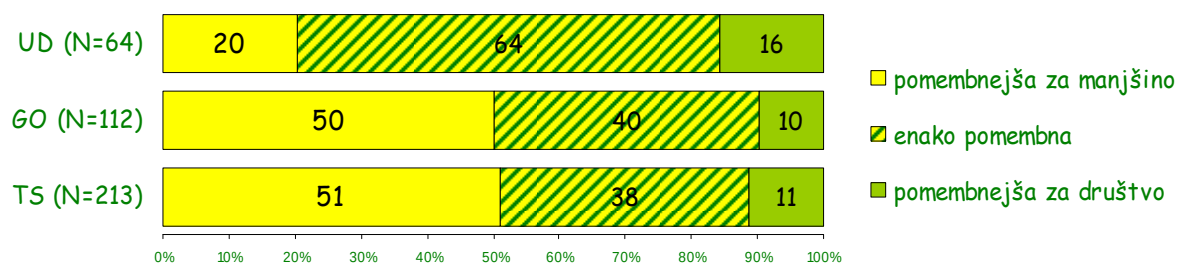
Grafikona 8: Stopnja pomembnosti SKGZ-ja za ohranjanje in razvoj društva, ustanove oz. dejavnosti, pri kateri anketiranec/-ka sodeluje (glede na pokrajino bivanja in področje udejstvovanja anketiranih)

Grafikon 9: Primerjava stopenj pomembnosti SKGZ-ja
(N=393)

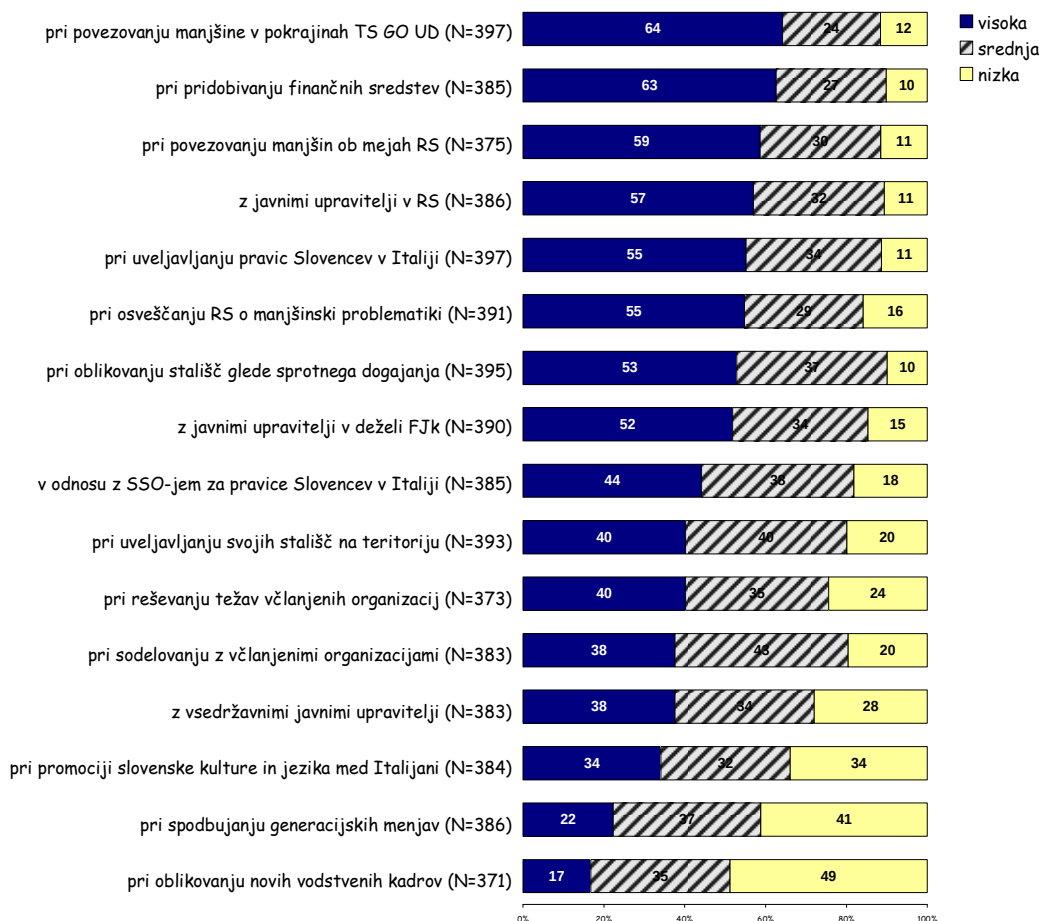

Grafikon 10: Primerjava stopenj pomembnosti SKGZ-ja (glede na pokrajino bivanja anketiranih)

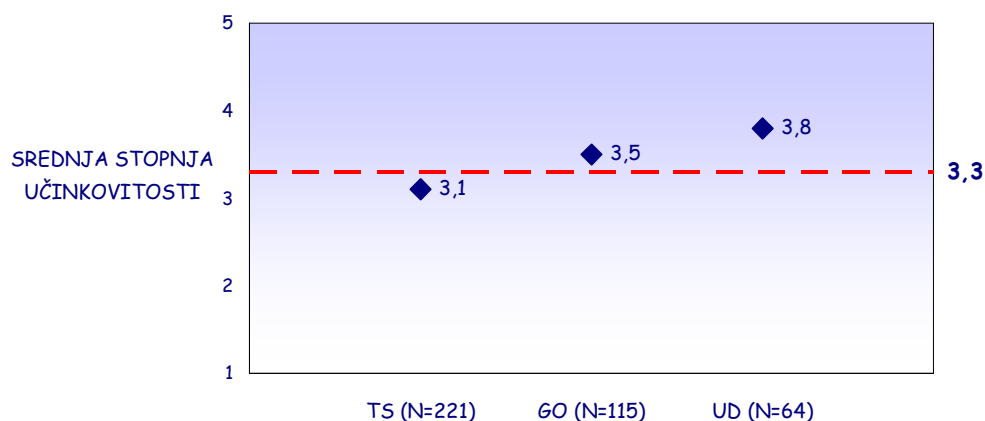

Grafikon 11:
Stopnja
učinkovitosti
SKGZ-ja

Grafikon 12: SREDNJA stopnja učinkovitosti delovanja SKGZ-ja in primerjava glede na pokrajino bivanja anketiranih

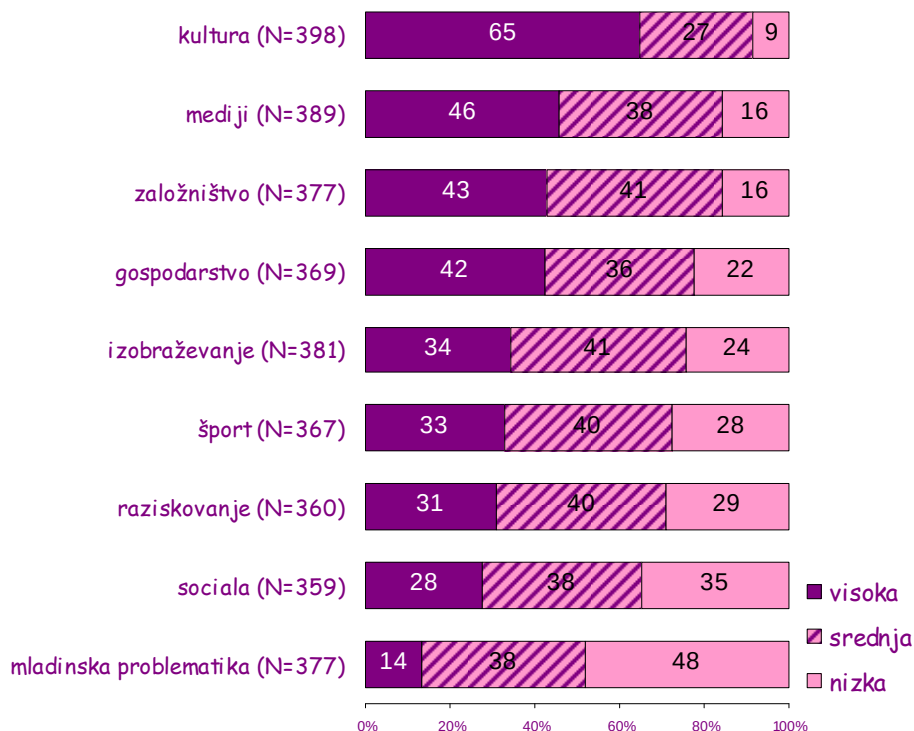

--- srednja vrednost

	min	max	s.d.
TS	1,2	4,8	0,6
GO	1,2	5,0	0,7
UD	1,7	4,7	0,5
VSI	1,2	5,0	0,7

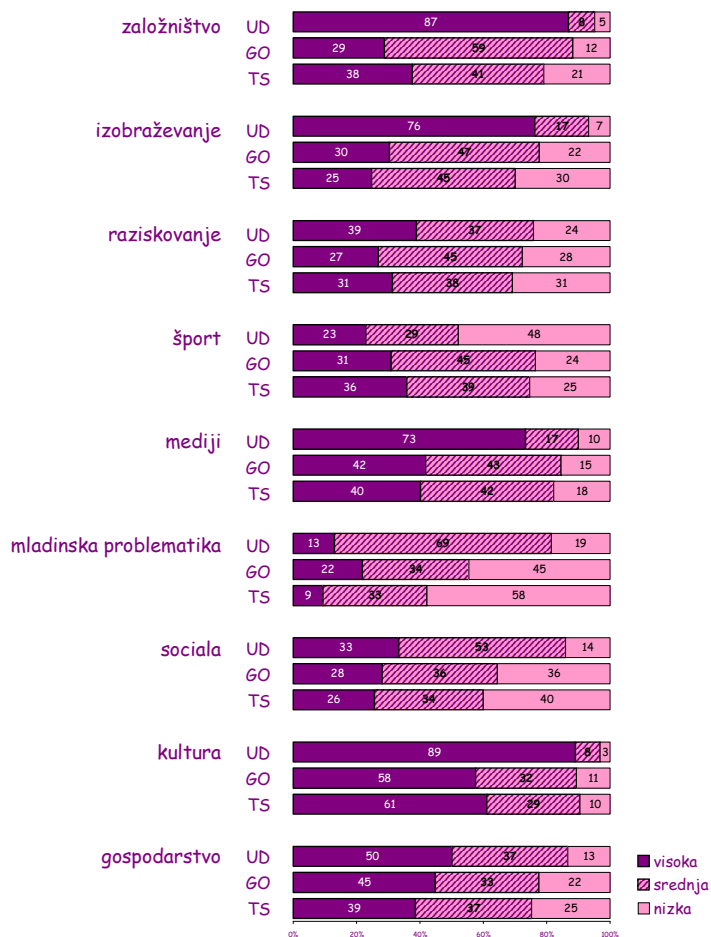

Grafikon 13:
Stopnja
učinkovitosti
SKGZ-ja na
posameznih
področjih
udejstvovanja

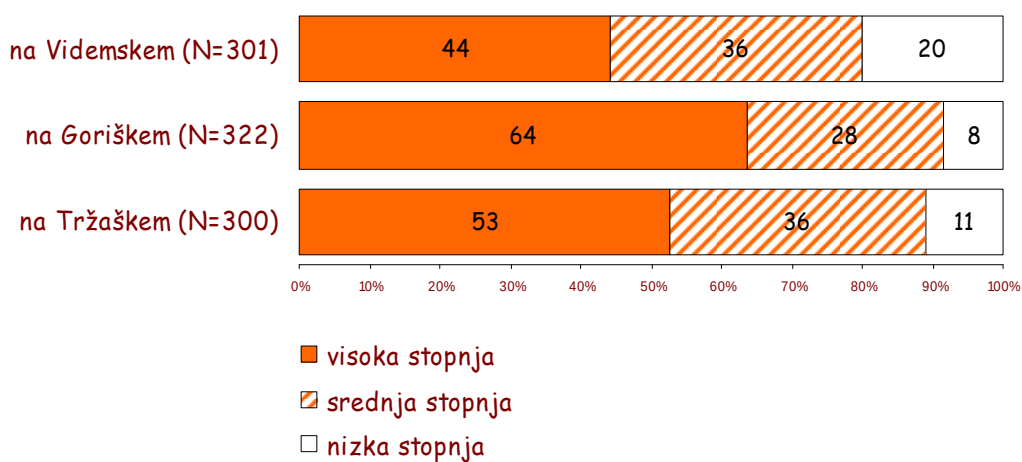

Grafikon 14:
Stopnja
učinkovitosti
SKGZ-ja na
posameznih
področjih
udejstvovanja
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

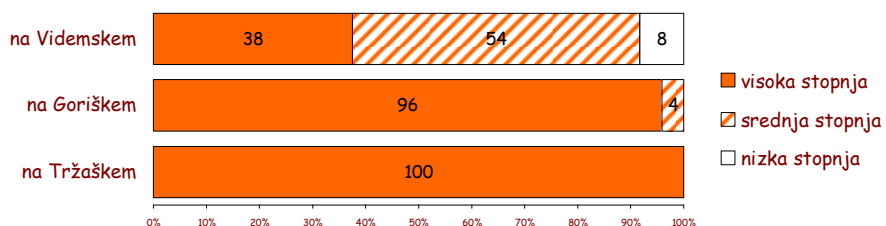

**Grafikon 15: Stopnja učinkovitosti delovanja SKGZ-ja
v posameznih pokrajinah**

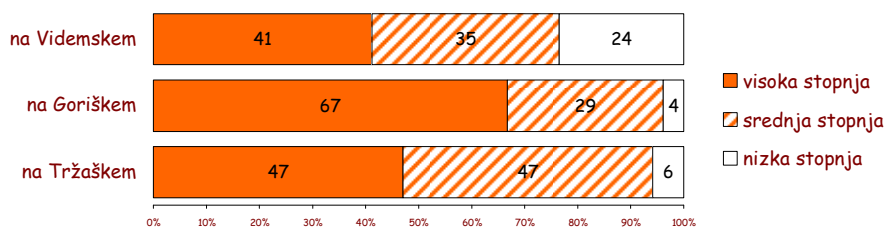

Grafikoni 16:
Primerjava
stopnje
učinkovitosti
SKGZ-ja
v posamezni
pokrajini (glede
na krajevni izvor
anketirancev)

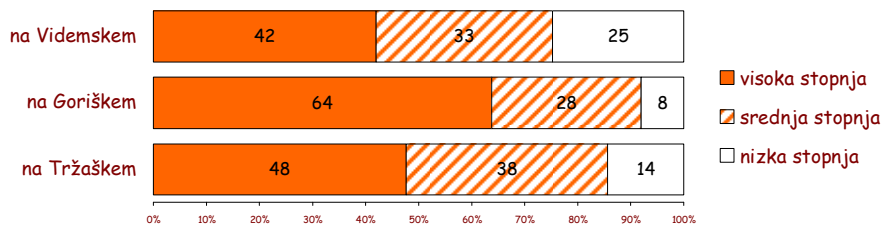
VIDEMSKI ANKETIRANCI (N=24 oz. 37,5 %)

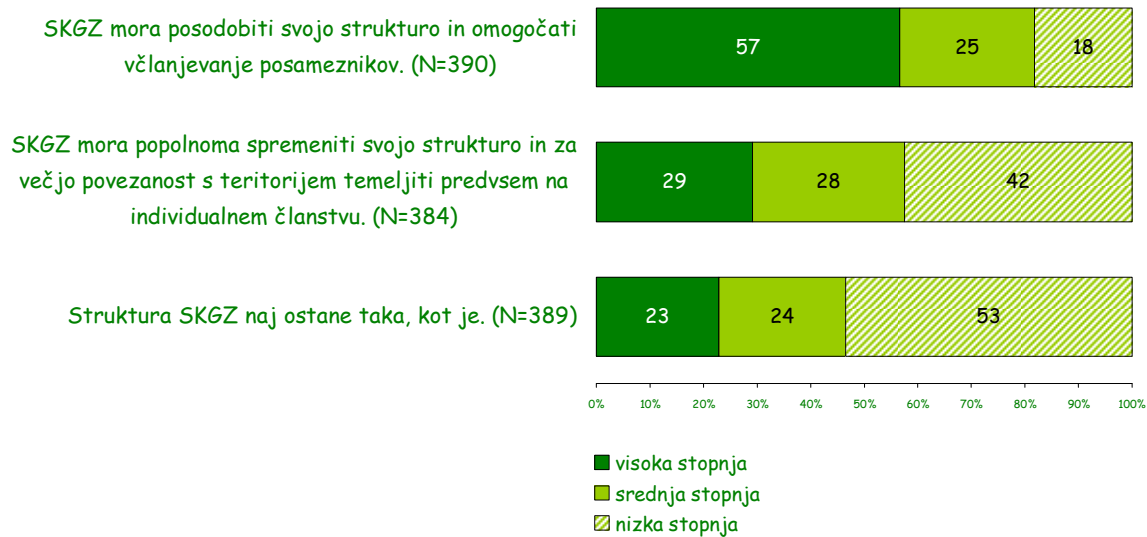
GORIŠKI ANKETIRANCI (N=51 oz. 44,3 %)

TRŽAŠKI ANKETIRANCI (N=174 oz. 78,7 %)

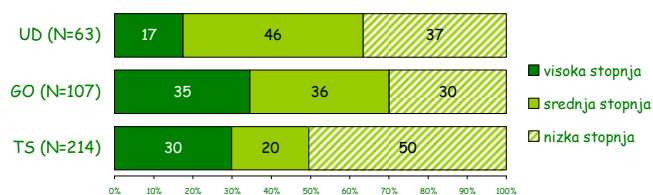

Grafikon 17: Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami v zvezi s članstvom

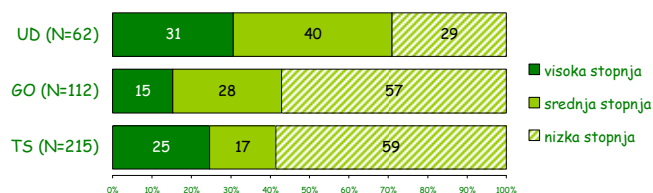

Grafikon 18:
Stopnja strinjanja
z nekaterimi
trditvami
v zvezi s članstvom
(glede na pokrajino
bivanja anketiranih)

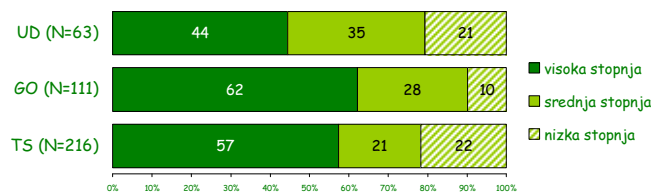
SKGZ MORA SPREMENITI SVOJO STRUKTURO IN
ZA VEČJO POVEZANOST S TERITORIJEJEM TEMELJITI
PREDVSEM NA INDIVIDUALNEM ČLANSTVU.

STRUKTURA SKGZ NAJ OSTANE TAKA, KOT JE.

SKGZ MORA POSODOBITI SVOJO STRUKTURO IN
OMOGOČATI VČLANJEVANJE POSAMEZNIKOV.

Shema 1: Najpogostejše kombinacije odgovorov o stopnji strinjanja s trditvami v zvezi s članstvom (N=377)

	19%	9%	9%	9%	54%
SKGZ mora popolnoma spremeniti svojo strukturo in temeljiti predvsem na individualnem članstvu.	VISOKA	SREDNJA	NIZKA	NIZKA	PREOSTALE KOMBINACIJE
Struktura SKGZ naj ostane taka, kot je.	NIZKA	NIZKA	NIZKA	VISOKA	
SKGZ mora posodobiti svojo strukturo in omogočati včlanjevanje posameznikov.	VISOKA	VISOKA	VISOKA	NIZKA	

Grafikon 19: Stopnja strinjanja s trditvami glede izoblikovanja strategije za razvoj Slovencev v Italiji

SKGZ mora izoblikovati učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, ki jo morajo društva, organizacije in ustanove udeležati na različnih področjih družbenega udejstvovanja. (N=395)

Strategijo mora izoblikovati skupina strokovnjakov. (N=398)

SKGZ mora skrbeti zlasti za finančne prispevke in prepustiti organizacijam in ustanovam na teritoriju iskanje najprimernejših vsebin in oblik družbenega udejstvovanja. (N=397)

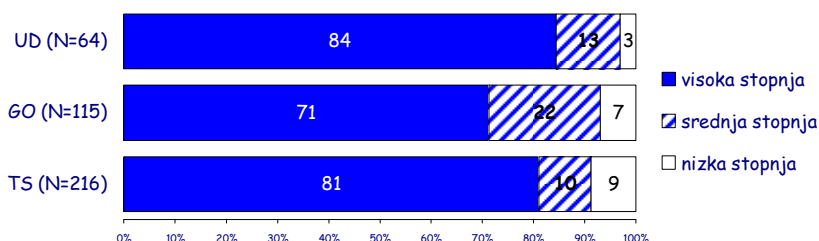

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

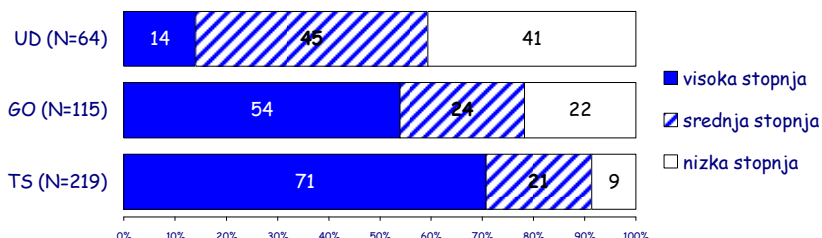
- visoka stopnja
- ▨ srednja stopnja
- nizka stopnja

Grafikona 20:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi z
izoblikovanjem
strategije za
razvoj
Slovencev v
Italiji (glede
na pokrajino
bivanja
anketiranih)

SKGZ MORA IZOBLIKOVATI UČINKOVITO STRATEGIJO ZA RAZVOJ
SLOVENCEV V ITALIJI, KI JO MORAJO DRUŠTVA, ORGANIZACIJE IN
USTANOVE UDEJANJATI NA RAZLIČNIH PODROČJIH
DRUŽBENEGA UDEJSTVOVANJA.

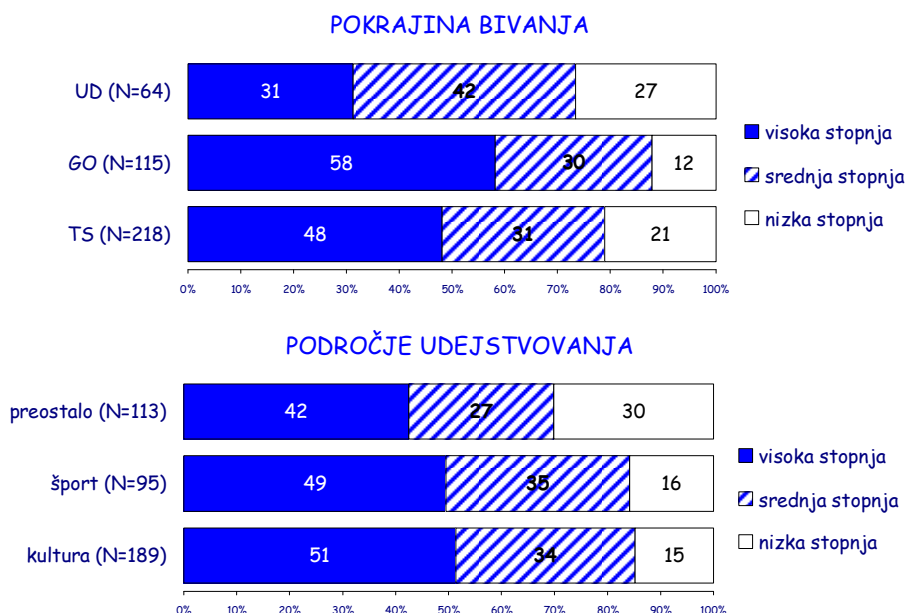

STRATEGIJO MORA IZOBLIKOVATI SKUPINA STROKOVNJAKOV.

Grafikona 21:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi z
izoblikovanjem
strategije za
razvoj
Slovencev v
Italiji (glede
na pokrajino
bivanja in
področje
udejstvovanja
anketiranih)

SKGZ MORA SKRBETI ZLASTI ZA FINANČNA PRISPEVKE IN
 PREPUSTITI ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM NA TERITORIJU ISKANJE
 NAJPRIMERNEJŠIH OBLIK IN VSEBIN DRUŽBENEGA UDEJSTVOVANJA

Shema 2: Najpogostejše kombinacije odgovorov o stopnji strinjanja s trditvami v zvezi z izoblikovanjem strategije za razvoj Slovencev v Italiji (N=392)

	30%	13%	9%	48%
SKGZ mora izoblikovati učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, ki jo morajo društva, organizacije in ustanove udeležati na različnih področjih družbenega udejstvovanja.	VISOKA	VISOKA	VISOKA	PREOSTALE KOMBINACIJE
Strategijo mora izoblikovati skupina strokovnjakov.	VISOKA	VISOKA	SREDNJA	
SKGZ mora skrbeti zlasti za finančne prispevke in prepustiti organizacijam in ustanovam na teritoriju iskanje najprimernejših vsebin in oblik družbenega udejstvovanja.	VISOKA	SREDNJA	SREDNJA	

Grafikon 22: Stopnja strinjanja s trditvami v zvezi z odnosom med SKGZ-jem in SSO-jem

SKGZ mora pri SSO-ju vztrajati, da pride do izoblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji. (N=384)

SKGZ mora sodelovati z SSO-jem občasno, po potrebi. (N=378)

SKGZ mora prekiniti odnos z SSO-jem, ker ta ne spoštuje sklepov programske konference SKGZ-SSO. (N=367)

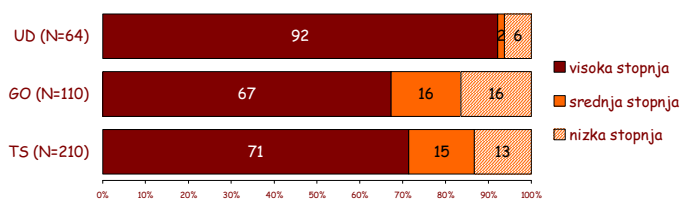

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

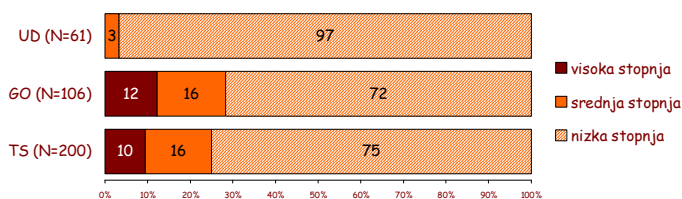
■ visoka stopnja
■ srednja stopnja
■ nizka stopnja

Grafikoni 23:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi z
odnosom med
SKGZ-jem in
SSO-jem
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

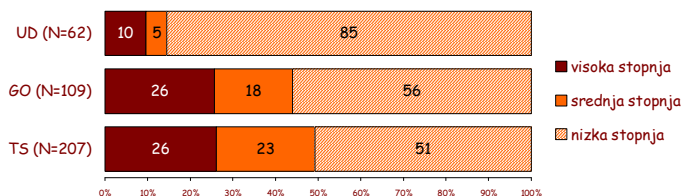
SKGZ MORA PRI SSO-ju VZTRAJATI, DA PRIDE DO IZOBLIKOVANJA
NOVE KROVNE ORGANIZACIJE, KI BI BILA IZRAZ CELOTNE
SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI V ITALIJI

SKGZ MORA PREKINITI ODNOS Z SSO-jem, KER TA NE SPOŠTUJE
SKLEPOV PROGRAMSKE KONFERENCE SKGZ-SSO

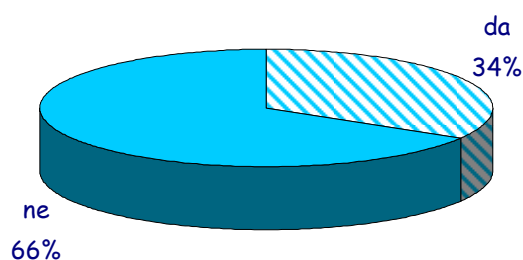
SKGZ MORA SODELOVATI Z SSO-jem OBČASNO, PO POTREBI.

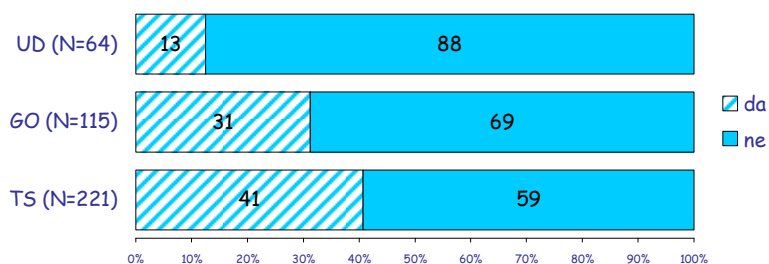
Shema 3: Najpogostejše kombinacije odgovorov o stopnji strinjanja s trditvami v zvezi z odnosom med SKGZ-jem in SSO-jem (N=353)

	46%	8%	46%
SKGZ mora pri SSO-ju vztrajati, da pride do izoblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji.	VISOKA	VISOKA	PREOSTALE KOMBINACIJE
SKGZ mora prekiniti odnos z SSO-jem, ker ta ne spoštuje sklepov programske konference SKGZ-SSO.	NIZKA	NIZKA	
SKGZ mora sodelovati z SSO-jem občasno, po potrebi.	NIZKA	SREDNJA	

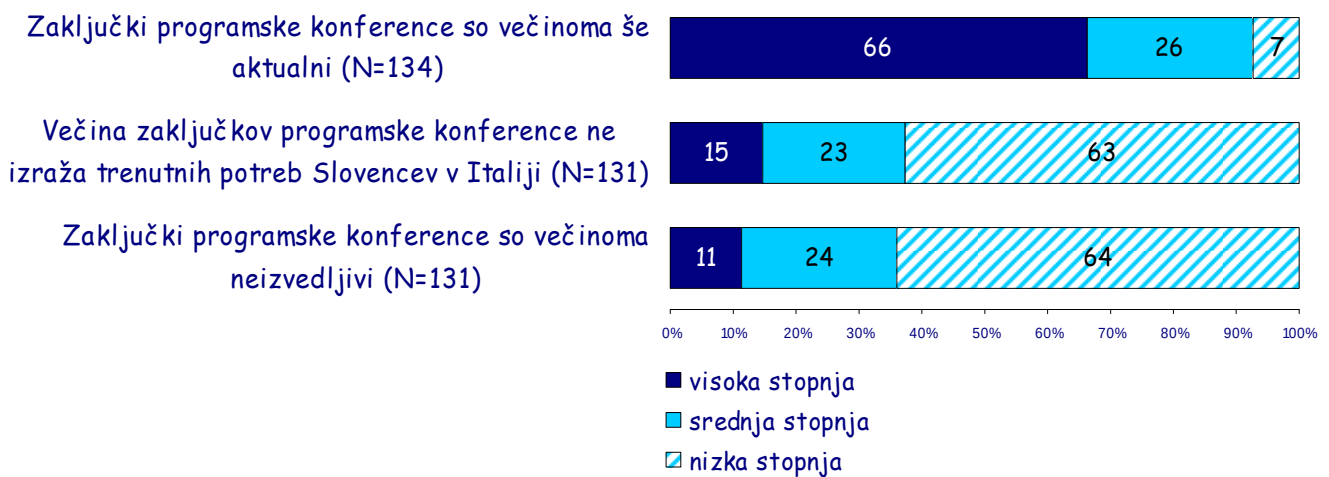
Grafikona 24: Poznavanje zaključkov Programske konference SKGZ-SSO (N=400)

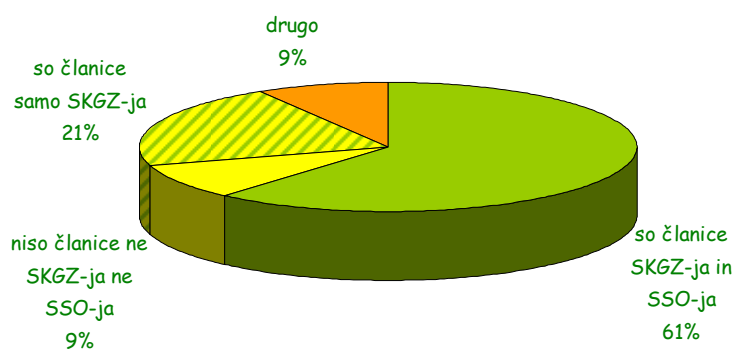
POKRAJINA BIVANJA

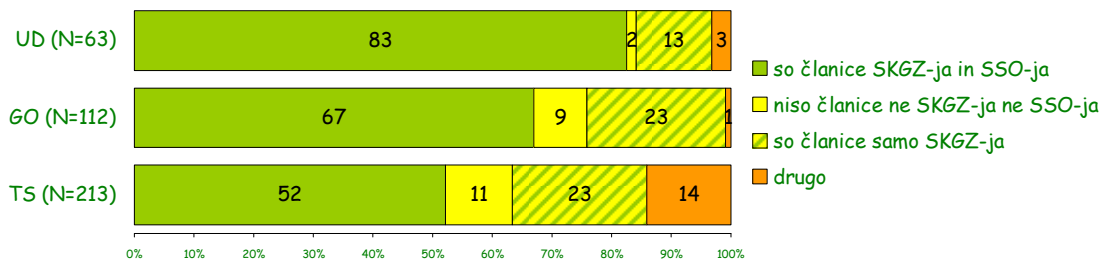
Grafikon 25: Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami v zvezi z zaključki Programske konference SKGZ-SSO

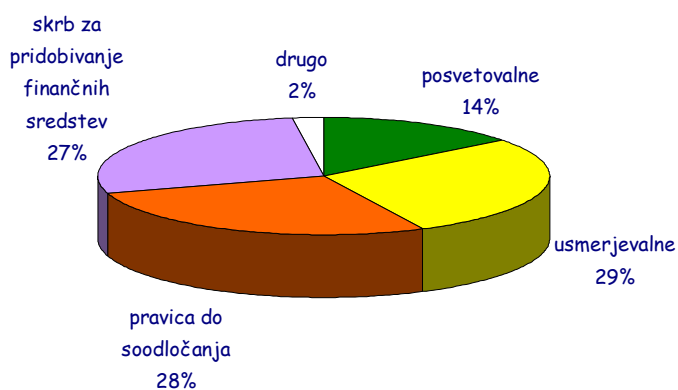
Grafikona 26: "Ali se strinjate, da glavne ustanove slovenske narodne skupnosti v Italiji ..." (N=388)

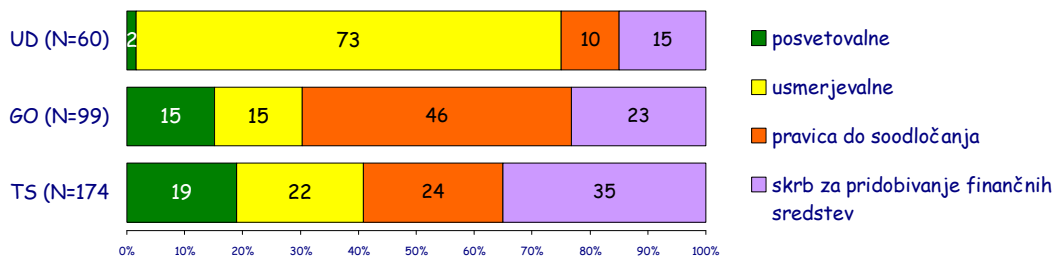
POKRAJINA

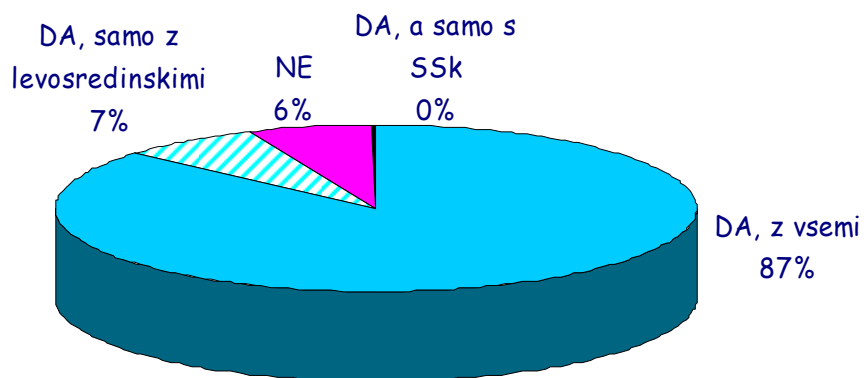
Grafikona 27: Glavne pristojnosti SKGZ-ja do glavnih ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji (N=341)

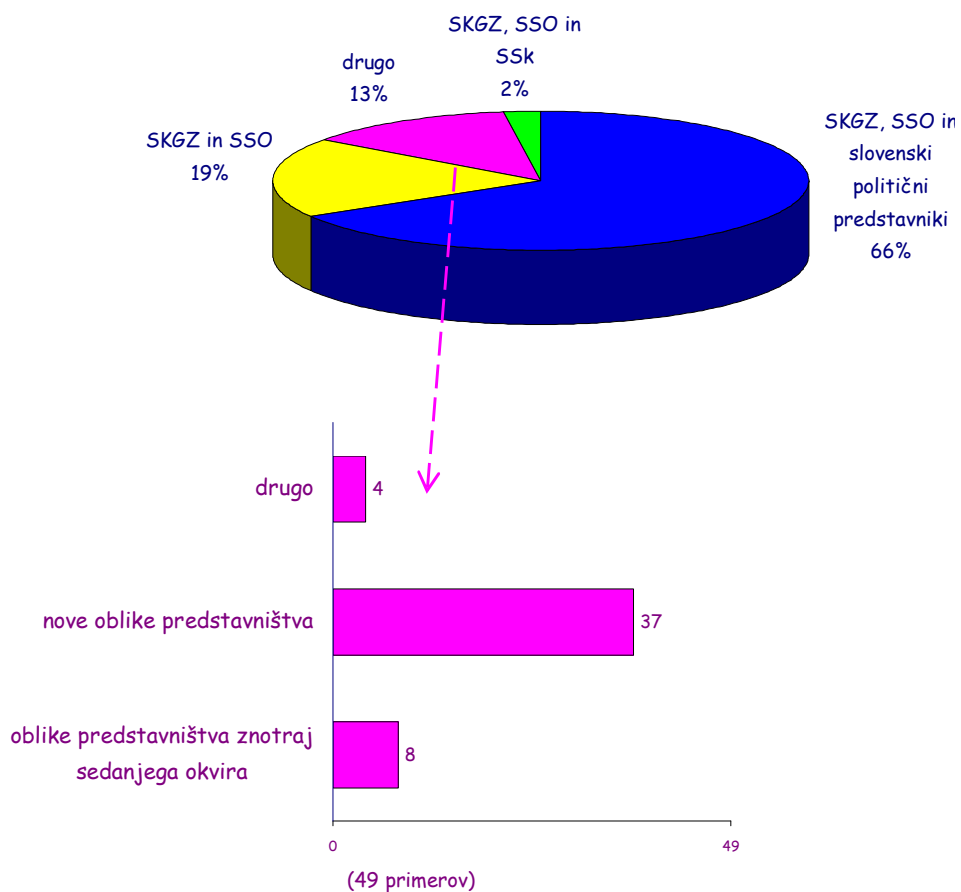
POKRAJINA

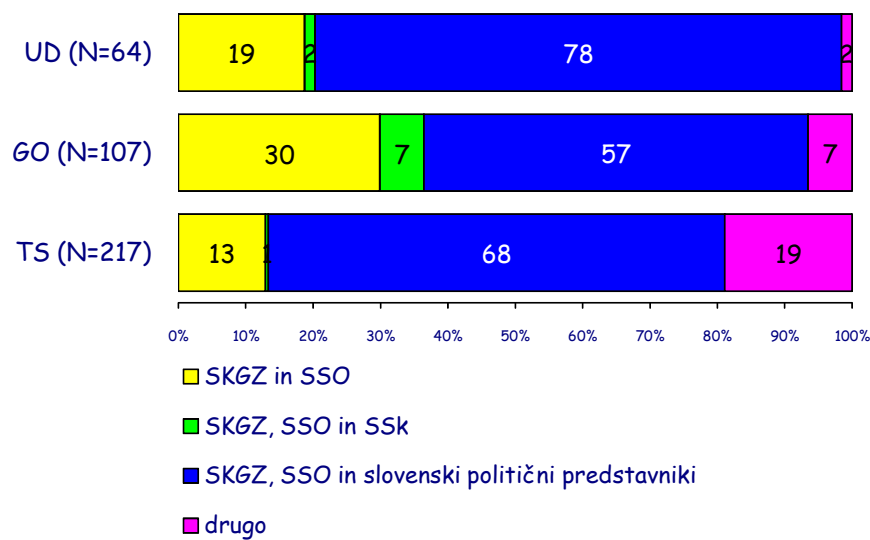
Grafikon 28:
"Ali je prav, da ima SKGZ stike s političnimi strankami?"
(N=400)

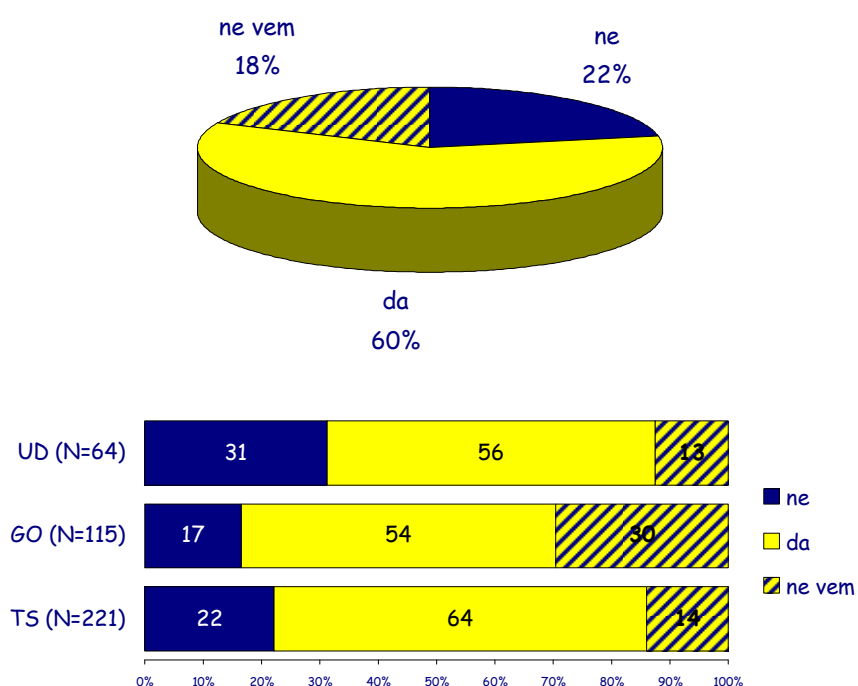
Grafikona 29:
"Kdo bi moral
uradno
predstavljati
slovensko
manjšino v
Italiji?"
(N=388)

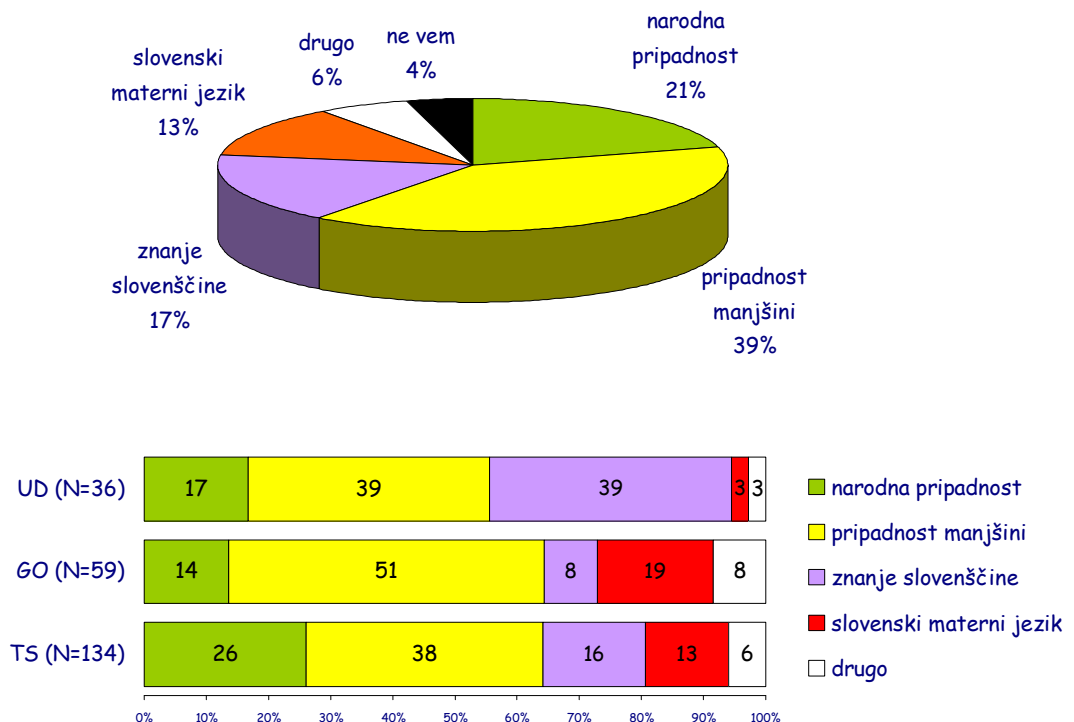
Grafikon 30: "Kdo bi moral uradno predstavljati slovensko manjšino v Italiji?" (glede na pokrajino bivanja anketiranih)

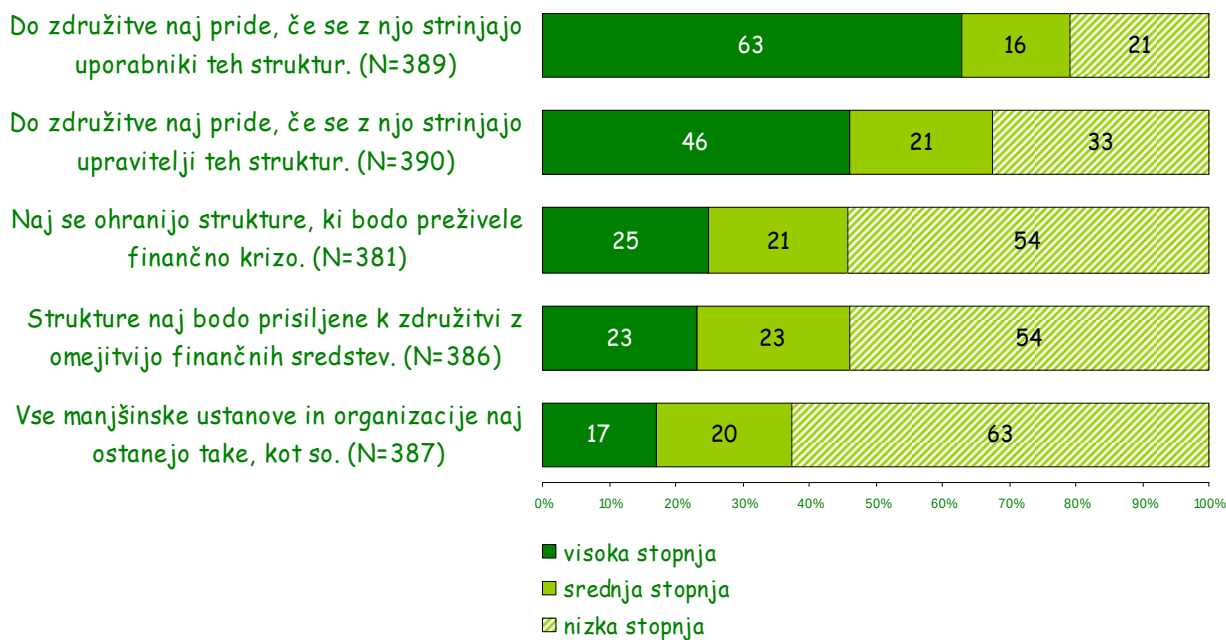
Grafikona 31: Potreba po izoblikovanju neposredno izvoljenega telesa, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji (N=400)

Grafikona 32: Volivci neposredno izvoljenega telesa, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske manjšine v Italiji (N=400)

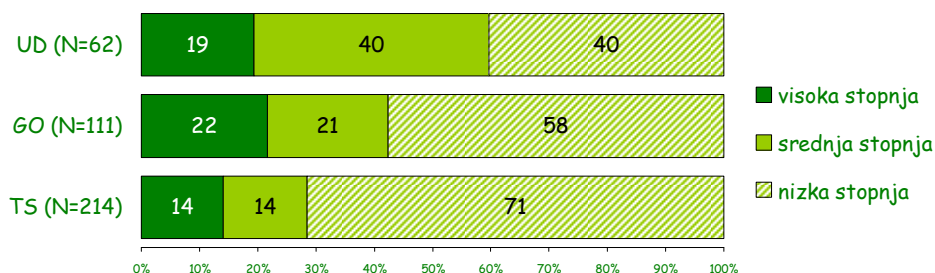

Grafikon 33: Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami v zvezi s t. i. dvojniki

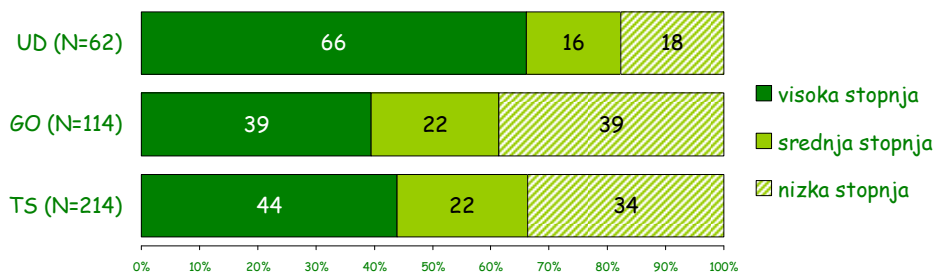

Grafikona 34:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi s t. i.
dvojniki
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

VSE MANJŠINSKE USTANOVE IN ORGANIZACIJE
NAJ OSTANEJO TAKE, KOT SO

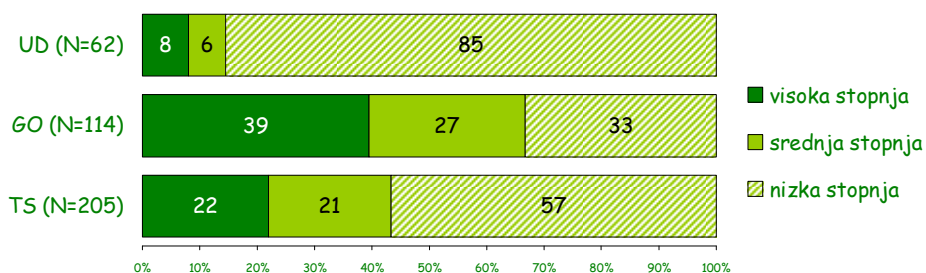

DO ZDRUŽITVE NAJ PRIDE, ČE SE Z NJO
STRINJAJO UPRAVITELJI TEH STRUKTUR

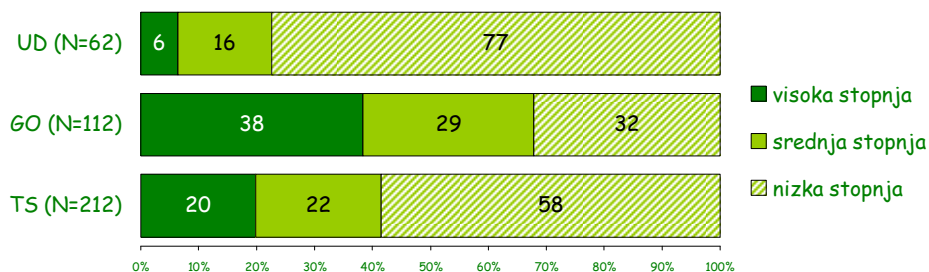

Grafikona 35:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi s t. i.
dvojniki
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

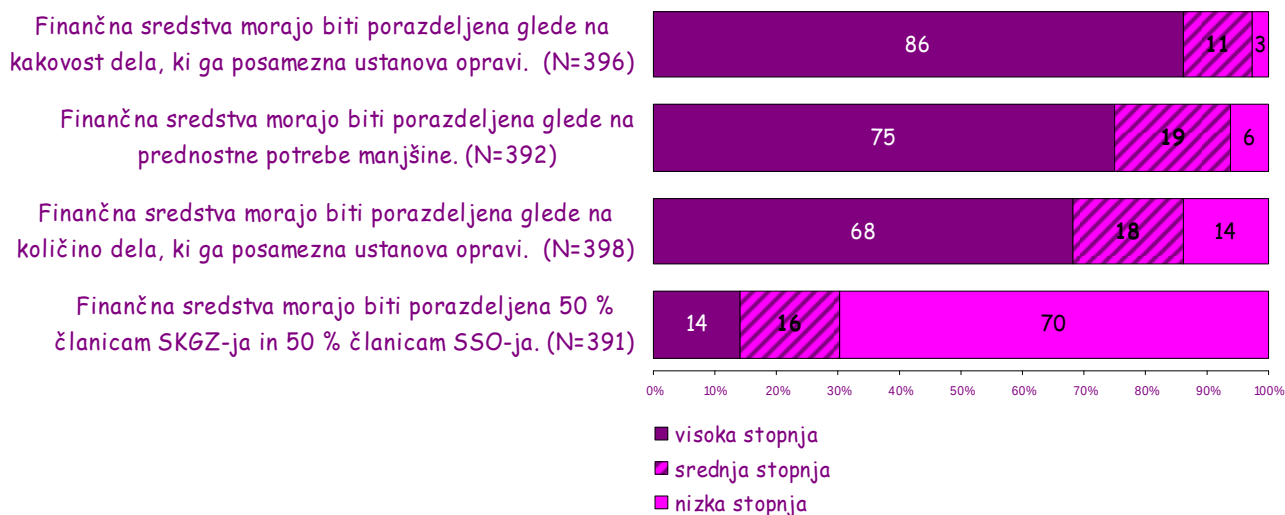
PO PRAVILU "NARAVNE SELEKCIJE" NAJ SE OHRANIJO
STRUKTURE, KI BODO PREŽIVELE FINANČNO KRIZO

STRUKTURE NAJ BODO PRISILJENE K ZDRUŽITVI
Z OMEJITVIJO FINANČNIH SREDSTEV

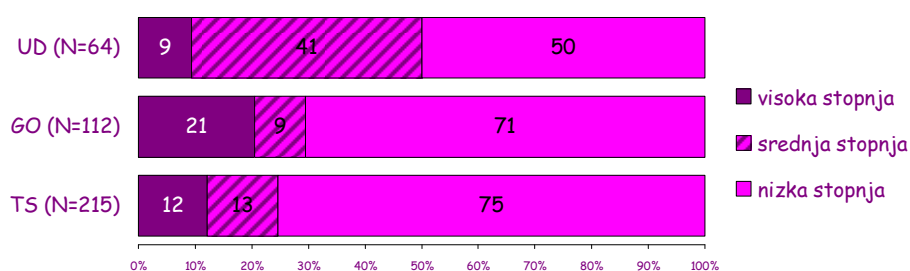

Grafikon 36: Stopnja strinjanja z nekaterimi trditvami v zvezi s porazdelitvijo finančnih sredstev med ustanovami slovenske narodne skupnosti v Italiji

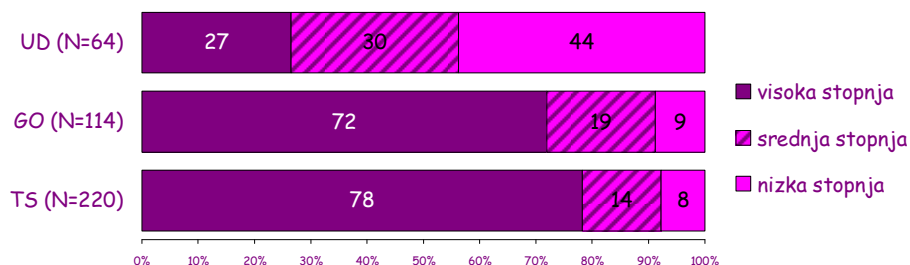

Grafikona 37:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi s
porazdelitvijo
finančnih
sredstev
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

**FINANČNA SREDSTVA MORAJO BITI PORAZDELJENA
50 % ČLANICAM SKGZ-ja IN 50 % ČLANICAM SSO-ja**

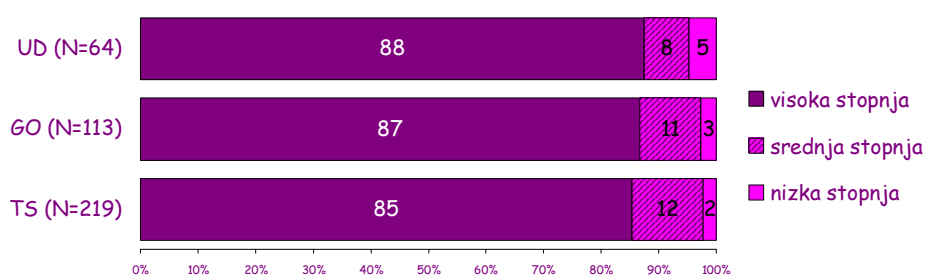
**FINANČNA SREDSTVA MORAJO BITI PORAZDELJENA
GLEDE NA KOLIČINO DELA, KI GA POSAMEZNA USTANOVA OPRAVI**

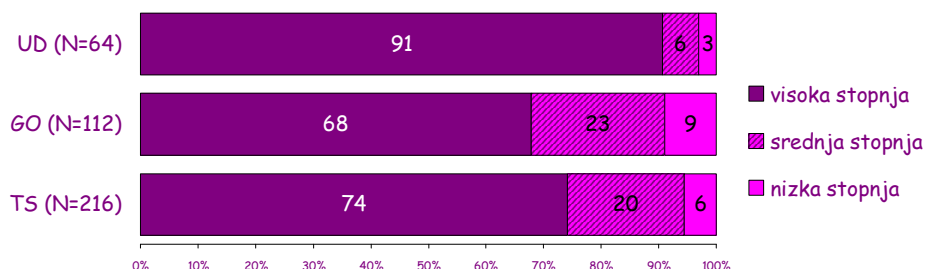

Grafikona 38:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
trditvami
v zvezi s
porazdelitvijo
finančnih
sredstev
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

**FINANČNA SREDSTVA MORAJO BITI PORAZDELJENA
GLEDE NA KAKOVOST DELA, KI GA POSAMEZNA USTANOVA OPRAVI**

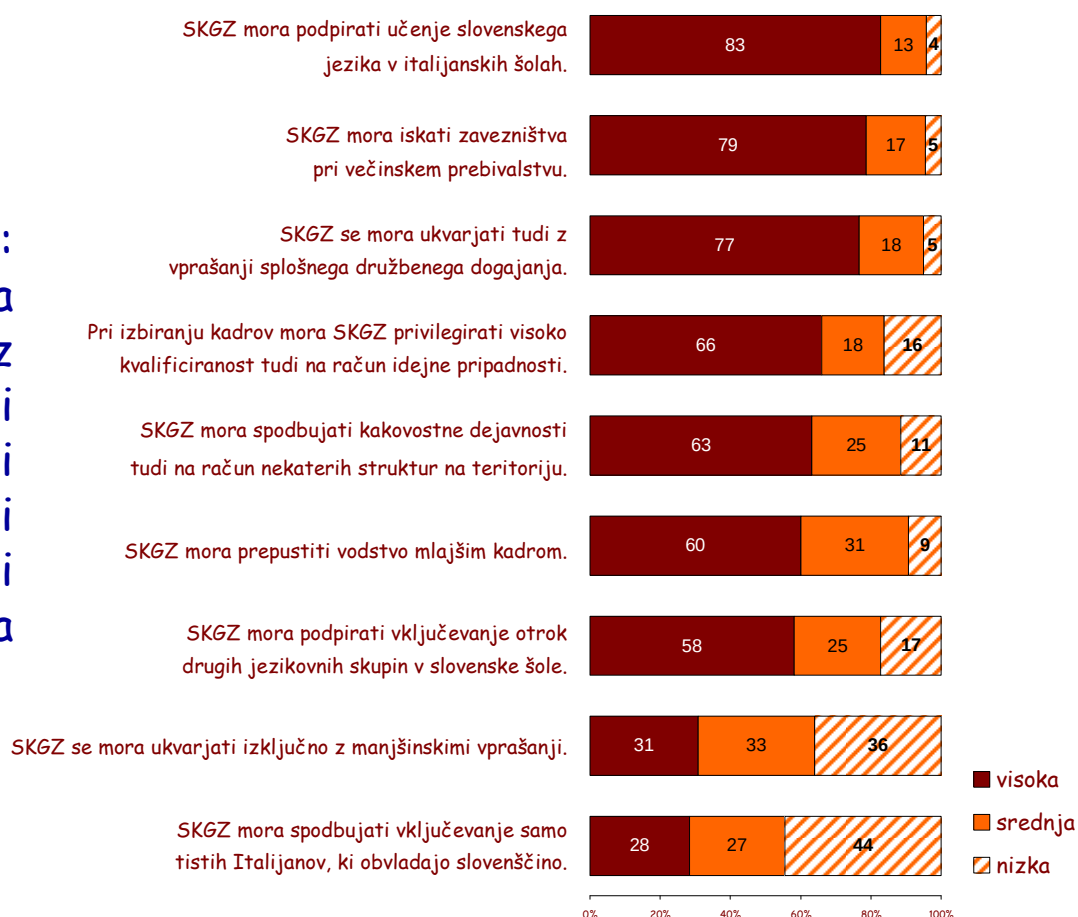
**FINANČNA SREDSTVA MORAJO BITI PORAZDELJENA
GLEDE NA PREDNOSTNE POTREBE MANJŠINE**

Shema 4: Najpogostejše kombinacije odgovorov o stopnji strinjanja s trditvami glede porazdelitve finančnih sredstev (N=379)

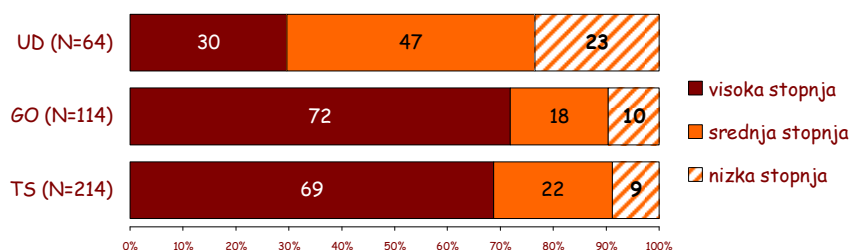
	33%	12%	9%	46%
Finančna sredstva morajo biti porazdeljena 50 % članicam SKGZ-ja in 50 % članicam SSO-ja.	NIZKA	NIZKA	NIZKA	PREOSTALE KOMBINACIJE
Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na količino dela, ki ga posamezna ustanova opravi.	VISOKA	VISOKA	SREDNJA	
Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na kakovost dela, ki ga posamezna ustanova opravi.	VISOKA	VISOKA	VISOKA	
Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na prednostne potrebe manjšine.	VISOKA	SREDNJA	VISOKA	

Grafikon 39:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
možnimi
razvojnimi
strategijami
SKGZ-ja

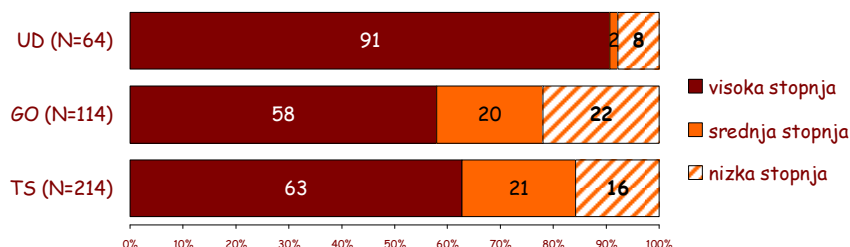

Grafikona 40:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
možnimi
razvojnimi
strategijami
SKGZ-ja
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

SKGZ MORA SPODBUJATI RAZVIJANJE KAKOVOSTNIH DEJAVNOSTI
DRUŽBENEGA UDEJSTVOVANJA, TUDI ČE JE ZA TO POTREBNO UKINITI
NEKATERE ŽE USTALJENE OBLIKE NASTOPANJA IN
NEKATERE STRUKTURE NA TERITORIJU.

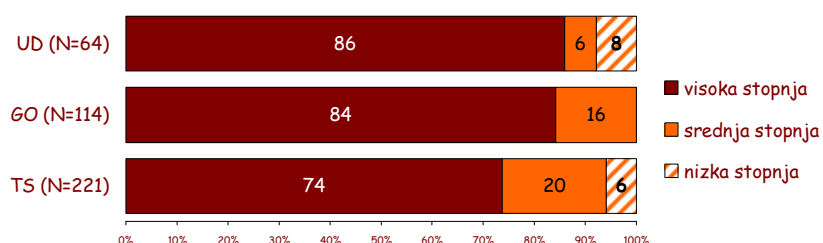

PRI IZBIRANJU KADROV MORA SKGZ PRIVILEGIRATI
VISOKO KVALIFICIRANOST TUDI NA RAČUN IDEJNE PRIPADNOSTI.

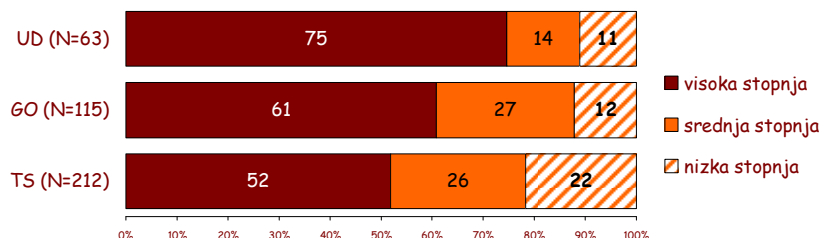

Grafikona 41:
Stopnja
strinjanja z
nekaterimi
možnimi
razvojnimi
strategijami
SKGZ-ja
(glede na
pokrajino
bivanja
anketiranih)

POTREBNO JE, DA SKGZ V SVOJEM PRIZADEVANJU ZA UVELJAVLJANJE
PRAVIC SLOVENCEV V ITALIJI IŠČE ZAVEZNIŠTVA
PRI VEČINSKEM DELU PREBIVALSTVA

SKGZ MORA PODPIRATI VKLJUČEVANJE PRIPADNIKOV DRUGIH JEZIKOVNIH
SKUPIN (npr. ITALIJANSKE, SRBSKE, FURLANSKE, ALBANSKE ...)
V ŠOLE S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM.

OPOMBE IN PREDLOGI

Vsebinska in frekvenčna razporeditev opomb in predlogov

frekvence

MLADI IN KADROVSKA POLITIKA

- 5 SKGZ mora skrbeti za kadrovanje.
- 4 Vodstvo mora biti strokovno podkovano.
- 4 Treba je dati prednost mladim.
- 2 Potrebni so prenovitev in novi kadri.
- 2 SKGZ mora prepustiti vodstvo osebam, ki so strokovnjaki na svojem področju, ne glede na starost in stopnjo izobrazbe.
- 2 Kadrov naj se ne izbira na podlagi družinskih vezi.
- 2 Kadrovska politika mora postati prednostna naloga.
- 2 SKGZ naj bo bolj pozorna na mlade.
- 1 Vodstvo SKGZ naj se pomladi in naj pride do medgeneracijskega sodelovanja.
- 1 SKGZ mora usmerjati mlade po višješolskem študiju.
- 1 SKGZ bi morala vključevati mlajšo generacijo v svoje delovanje.
- 1 SKGZ mora skrbeti za kadrovanje mladih.
- 1 Pobude bi morale biti bolj zanimive in privlačne za mlade.
- 1 Na mestu ravnatelja in predsednika bi morale redneje potekati menjave.
- 1 SKGZ naj s SLORI-jem izvede študijo, kako motivirati in "obdržati" mlade kvalificirane predstavnike v svojem okolju.
- 1 Izbirati kadre, ki učinkovito opravljajo svoje delo, oziroma so operativni.
- 1 SKGZ naj reši vprašanje dvojne zadolžitve predsednika ZSKD (ki je tudi tajnik SKGZ).
- 1 SKGZ mora usposablja mlade na področju gospodarstva (mora jih tudi spodbujati k odpiranju samostojnih podjetij).
- 1 SKGZ naj skrbi za mlade in naj sestavi mladinski odbor.
- 1 SKGZ mora menjati vodstvo.
- 1 SKGZ bi morala organizirati predavanja o svojem delovanju po šolah, da bi lahko v svoje delovanje vključevala mlade.
- 1 Potrebna je zamenjava kadrov.
- 1 Pri vključevanju mladih mora SKGZ paziti, da se le-ti počutijo kot del Zveze.
- 1 Poleg generacijskega prestrukturiranja je potrebna večja pozornost na žensko prisotnost v vodilnih organih.
- 1 Ni sprejemljivo, da so v slovenskih organizacijah zaposlene osebe, ki ne govorijo slovenskega jezika ali narečja.

40

ODNOS S ČLANICAMI IN TERITORIJE

- 10 Večja prisotnost na teritoriju.
- 6 Ni povezave med SKGZ-jem in društvi.
- 5 Več povezave med SKGZ-jem in teritorijem.
- 4 SKGZ bi morala bolj slediti včlanjenim društvom.
- 2 Potrebna je večja prisotnost tako v slovenskih kot v italijanskih medijih (v časopisih, na radiu in televiziji).
- 2 SKGZ bi morala biti bolj vidna.
- 1 Potrebna je "mreža kontaktov" na teritoriju.
- 1 SKGZ naj se približa svojim članicam, od katerih je trenutno precej oddaljena.
- 1 Pri SKGZ-ju so "generali brez armade", ker ni povezanosti s teritorijem.
- 1 SKGZ mora najti pot do prenove in se s tem približati ljudem.
- 1 SKGZ mora biti bolj odprta in dinamična ter mora prisluhniti potrebam in mnenjem društev in posameznikov.
- 1 SKGZ bi morala za boljšo komunikacijo izkoristiti spletno stran.
- 1 SKGZ bi morala biti bolj prepoznavna med italijanskim prebivalstvom in v RS.
- 1 SKGZ je premalo "vidna" in "slišna".
- 1 Učinkovitejši odnosi z javnostmi in informiranje javnosti o svojem delovanju.

38

OBLIKOVANJE IN UDEJANJANJE STRATEGIJE

- 3 SKGZ ni učinkovita pri udejanjanju zastavljenih ciljev; stvari ostajajo nerešene.
- 3 SKGZ naj bo v dialogu s sogovorniki bolj prodorna, "napadalna".
- 2 Programe je treba udejanjati.
- 2 SKGZ bi morala biti bolj učinkovita pri oblikovanju in utemeljevanju svojih stališč.
- 2 SKGZ naj bo jasna v svojih opredelitvah.
- 1 Potrebna je večja konkretnost, da pride do uresničitve idej.
- 1 SKGZ mora povedati svojo vizijo.
- 1 Večja prozornost, ker se ne ve, kaj vodstvo dela in čemu služi in je verjetno zato med manjšino manj priljubljeno.
- 1 SKGZ je premalo učinkovita pri uveljavljanju zaščitnega zakona.
- 1 SKGZ naj kritično oceni dosedanje delovanje in naj se sooča z vsemi Slovenci.
- 1 Malo več poguma: stališča in programe je potrebno izpeljati do konca, ne glede na posledice.
- 1 SKGZ mora delovati s pokončno držo.
- 1 Pri izdelovanju programov je potrebno opredeliti operativni načrt: kdo, kaj, kako in v kolikšnem času se program izpelje.
- 1 SKGZ mora biti bolj učinkovita pri uresničevanju sklepov in preverjati njihovo udejanjanje.
- 1 Več odločilne moči.

22

ODNOS Z SSO-jem

- 8 SKGZ in SSO naj se združita v enotno krovno organizacijo, ki naj predstavlja celotno slovensko manjšino.
- 3 Potrebno je izoblikovati novo organizacijo, ki bo združevala vse Slovence.
- 1 SKGZ mora povedati, da je sodelovanje z SSO-jem neučinkovito.
- 1 Nujno mora priti do demokratičnih volitev.
- 1 SKGZ in SSO bi bilo potrebno ukiniti in začeti na novi osnovi.
- 1 SKGZ naj vztraja pri SSO-ju pri oblikovanju ene skupne krovne organizacije ali vsaj enega skupnega organa.
- 1 Dvojna krovnost ni več aktualna.
- 1 SKGZ se ne sme pustiti preveč "vleči za nos" SSO-ju.
- 1 SKGZ si mora prizadevati za konkretno povezavo z SSO-jem, vsaj takšno, kot je bila pred leti.
- 1 Večje sodelovanje z SSO-jem.
- 1 Večje sodelovanje z SSO-jem; tudi če ostaneta organizaciji ločeni, naj imata skupne servise.
- 1 SKGZ se mora modernizirati in najti skupno pot z SSO-jem.
- 1 Treba je priti do ene krovne organizacije in odpraviti sedanji dve, ki sta podvrženi politiki.

22

VLOGA IN NALOGE SKGZ-ja

- 1 SKGZ bi morala nuditi strokovno pomoč društvom in ustanovam (tečajji), da bi izboljšali kakovost.
- 1 SKGZ bi morala skrbeti predvsem za iskanje finančnih podpor, namenjenim društvom in organizacijam na teritoriju.
- 1 SKGZ mora imeti usmerjevalno vlogo, posamezne ustanove naj avtonomno odločajo o svojem delovanju.
- 1 SKGZ je politična stranka, ki se nekje skriva in o kateri se ne ve, kateri so njeni cilji.
- 1 SKGZ bi morala skrbeti za usmerjanje delovanja društev in ustanov.
- 1 SKGZ mora obravnavati manjšinsko problematiko v okviru širšega dogajanja, krajevnega in evropskega.
- 1 SKGZ mora ovrednotiti svojo vlogo v čezmejnem prostoru.
- 1 Zaveznitva pri večinski skupnosti ni treba iskati, ker pride samo.
- 1 SKGZ mora spodbujati kakovost in jo promovirati v italijanskem okolju.
- 1 SKGZ se mora politično opredeliti in biti prisotna v politiki, tako kot to dela SSO.
- 1 SKGZ bi morala svoje delovanje približati tudi družinam.
- 1 Treba je podpirati tudi posameznike (če Slovenec odpre podjetje ...).
- 1 Treba je podpirati tudi manjša in šibkejša društva.
- 1 SKGZ mora investirati v prvi vrsti v znanje in družbeno kakovost.
- 1 SKGZ bi si morala prizadevati, da manjšina dobi več denarja.

1 SKGZ bi morala podpirati vpis otrok hrvaške in srbske narodnosti v slovenske šole.

1 Potrebno je večje sodelovanje z italijanskimi društvi.

1 Treba je izboljšati kakovost.

18

PRENOVA STRUKTURE

2 Potrebna je totalna prenova in posodobitev.

1 Treba je opredeliti sistem članstva, ker odnos podrejenost/nadrejenost ni natančno definiran.

1 SKGZ ima stike samo z omejenim delom slovenske manjšine.

1 SKGZ bi se morala približati tistim, ki so se oddaljili od manjšine (tudi zaradi selitve).

1 SKGZ mora zaobjeti čim več ljudi, ne glede na njihovo slovensko ali italijansko narodno pripadnost.

1 SKGZ bi lahko izboljšala delovanje v TS.

1 SKGZ bi morala postati bolj podobna neki agilni agenciji.

1 Treba je ojačati tajništvo v Trstu.

1 SKGZ naj menja ime.

1 Bolje bi bilo izvoliti vodstvo, da to ne bi bilo postavljeno na svoje mesto samo zaradi določenih "interesov".

1 Potrebno je nadzorovanje: člani SKGZ-ja se morajo držati smernic, drugače se jim odvzamejo sredstva.

1 SKGZ mora prepustiti večjo svobodo članicam.

1 Glede na preobremenjenost posameznikov je treba pomisliti na racionalizacijo teles v okviru SKGZ.

1 Potrebno je soočenje s člani in pravica do soodločanja.

1 Vodstvo SKGZ-ja bi moralo predvidevati tudi posamezne odbore/komisije in biti izvoljeno na širši osnovi.

16

POSVEČANJE POZORNOSTI SPECIFIČNIM PROBLEMATIKAM

5 Posvečanje posebne pozornosti slovenski šoli.

1 Posvečanje pozornosti glasbenemu šolstvu in ureditvi GM.

1 SKGZ naj zares razširi delovanje na vsa področja (npr. sociala).

1 SKGZ je preveč zanemarjala področje izobraževanja in danes so vidne posledice.

1 Posvečanje posebne pozornosti sociali.

1 Posvečanje večje pozornosti ohranjanju zemlje.

10

PORAZDELITEV FINANČNIH SREDSTEV

1 Potrebna je večja transparentnost glede porazdeljevanja finančnih sredstev.

1 Finančna sredstva bi morala biti porazdeljena glede na število članic, ki jih ima vsaka krovna organizacija.

1 SKGZ bi morala dodeliti športu več sredstev, vsaj toliko kot kulturi.

1 Z SSO-jem naj poteka pošten dialog, ampak finance naj ne bodo enakovredno porazdeljene.

1 Potrebna je drugačna porazdelitev sredstev za društva, ker dobijo organizacije preveč, društva na teritoriju pa premalo.

1 Kriteriji pri porazdeljevanju sredstev morajo biti prilagojeni potrebam manjšine in bolj fleksibilni.

1 Porazdelitev sredstev mora upoštevati tudi število članic v krovnih organizacijah.

7

VPRAŠANJE t. i. DVOJNIKOV

1 Treba je smotrno ukiniti "trojnike" na vasi.

1 Združitev nekaterih skupnih storitev.

1 Do združitve naj pride po predlogu krovnih organizacij in v soglasju z uporabniki teh struktur.

1 Za združevanje velikih ustanov bi bilo treba imeti skupne programe.

1 Združevanje je težko izvedljivo, ker so ljudje "navezani" na posamezne ustanove.

5

druge pripombe

2 Potrebna je večja transparentnost.

2 Potreben je pluralizem (kulturni, jezikovni ...).

- 1 Voditelji SKGZ naj javno objavljajo svoje dohodke in naj navajajo vir zaslužka.
- 1 Potrebno je nekaj spremeniti, a ne vem natančno, kaj.
- 1 SKGZ se ni vedla pošteno do določenih organizacij.
- 1 Izboljšati komunikacijo znotraj manjšine.
- 1 V gospodarstvu manjka ustanova, ki bi sledila nepremičninam.
- 1 Kriza manjšine ni samo finančna, je tudi kriza etike, ker so prisotne anarhoidne vrtilčarske težnje.
- 1 Teritorialno razporejanje (ločevanje) manjšine je pretirano.
- 1 Potrebna sta povezovanje in složnost na vseh področjih.
- 1 SKGZ je avtoreferenčna.
- 1 Ko sta v skupini prisotna Italijan ali dva, slovenski jezik »izpade«.

14

192 skupaj

VPRAŠALNIK

**ANKETA MED ČLANI ORGANIZACIJ,
VČLANJENIH V SLOVENSKO KULTURNO GOSPODARSKO ZVEZO (SKGZ)
- marec 2009 -**

1. Ocenite, v kolikšni meri sledite delovanju SKGZ-ja (prek medijev, zaradi osebnega zanimanja ...).

1	Redno
2	Pogosto
3	Včasih
4	Nikoli

2. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjo idejno opredelitvijo SKGZ-ja:

SKGZ se prepoznava v sporočilu Prešernove Zdravljice in izročilih svobodoljubja, v izkušnjah slovenskega upora proti fašizmu in narodnoosvobodilnem boju, v duhu laičnih in reformističnih izhodišč ter v prizadevanjih za demokratične odnose med ljudmi in narodi ter zaščito človekovega dostojanstva, blaginje in miru.

3. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo pomembnosti, 5 pa najvišjo**) ocenite, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja pomembno:

Za ohranjanje in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Za ohranjanje in razvoj vašega društva, ustanove oz. dejavnosti, pri kateri sodelujete.

4. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo učinkovitosti, 5 pa najvišjo**) ocenite, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja učinkovito :

Pri uveljavljanju pravic Slovencev v Italiji.

Pri pridobivanju finančnih sredstev za slovenske ustanove in organizacije v Italiji.

Pri povezovanju manjšine na Tržaškem, Goriškem in Videmskem.

Pri reševanju težav organizacij, včlanjenih v SKGZ.

Pri oblikovanju stališč glede sprotnega dogajanja, ki zadeva manjšino.

Pri uveljavljanju svojih stališč na teritoriju (v društvih, ustanovah ...).

V odnosu z javnimi upravitelji v Deželi Furlaniji Julijski krajini v korist slovenske manjšine v Italiji.

V odnosu z javnimi upravitelji na vsedržavni ravni v korist slovenske manjšine v Italiji.

V odnosu z javnimi upravitelji v Sloveniji v korist slovenske manjšine v Italiji.

Pri promociji slovenske kulture in jezika med pripadniki italijanskega večinskega naroda.

Pri osveščanju matične države o manjšinski problematiki Slovencev v Italiji.

Pri povezovanju slovenskih manjšin, ki živijo ob mejah Republike Slovenije.

V odnosu z SSO-jem (Svetom slovenskih organizacij) glede uveljavljanja pravic Slovencev v Italiji.

Pri oblikovanju novih vodstvenih kadrov.

Pri spodbujanju generacijskih menjav v vodstvenih organih včlanjenih organizacij.

Pri komunikaciji in sodelovanju z včlanjenimi organizacijami.

5. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo učinkovitosti, 5 pa najvišjo**) ocenite, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja učinkovito na naslednjih področjih:

☐	Gospodarstvo
☐	Kultura
☐	Sociala
☐	Mladinska problematika
☐	Mediji
☐	Šport
☐	Raziskovanje
☐	Izobraževanje
☐	Založništvo

6. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo učinkovitosti, 5 pa najvišjo**) ocenite, v kolikšni meri je delovanje SKGZ-ja učinkovito:

☐	V Tržaški pokrajini
☐	V Goriški pokrajini
☐	V Videmski pokrajini

7. Vprašanje se nanaša na prilagajanje organizacijske strukture SKGZ-ja trenutnim potrebam slovenske manjšine v Italiji. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami glede članstva:

☐	SKGZ mora popolnoma spremeniti svojo strukturo in za večjo povezanost s teritorijem temeljiti predvsem na individualnem članstvu.
☐	Struktura SKGZ-ja mora ostati taka, kot je.
☐	SKGZ mora posodobiti svojo strukturo in omogočati včlanjevanje posameznikov.

8. Razmere, v katerih se danes nahaja slovenska narodna skupnost v Italiji, zahtevajo oblikovanje učinkovite strategije, ki bi njenim pripadnikom omogočila čim bolj celovito izražanje kulturnih in jezikovnih značilnosti. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 označuje najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

☐	SKGZ mora izoblikovati učinkovito strategijo za razvoj Slovencev v Italiji, ki jo morajo društva, organizacije in ustanove udeležati na različnih področjih družbenega udejstvovanja.
☐	Strategijo mora izoblikovati skupina strokovnjakov.
☐	SKGZ mora skrbeti zlasti za finančne prispevke in prepustiti organizacijam in ustanovam na teritoriju iskanje najprimernejših vsebin in oblik družbenega udejstvovanja.

9. Vprašanje se nanaša na odnos med SKGZ-jem in SSO-jem. S pomočjo vrednostne lestvice (**1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

SKGZ mora pri SSO-ju vztrajati, da pride do izoblikovanja nove krovne organizacije, ki bi bila izraz celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji.

SKGZ mora prekiniti odnos z SSO-jem, ker ta ne spoštuje sklepov programske konference SKGZ-SSO.

SKGZ mora sodelovati z SSO-jem občasno, po potrebi.

10. Izpostavljena je pomembnost programske konference. Ali so vam na splošno znani njeni zaključki?

0
1

Ne

Da

11. Če so vam zaključki programske konference večinoma znani, s pomočjo vrednostne lestvice (**1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

Zaključki programske konference so večinoma še aktualni.

Zaključki programske konference so večinoma neizvedljivi.

Večina zaključkov programske konference ne izraža trenutnih potreb Slovencev v Italiji.

12. Ali se strinjate s tem, da glavne ustanove slovenske narodne skupnosti v Italiji (NŠK, ZSŠDI, Glasbena Matica, SSG, SLORI, SDGZ, Kmečka zveza ...): **(Možen je samo en odgovor.)**

1
2
3
4

So članice tako SKGZ-ja kot SSO-ja kot sedaj

Niso članice ne SKGZ-ja ne SSO-ja

So članice samo SKGZ-ja tako kot so nastale

Drugo (navesti):

13. Če se strinjate, da so omenjene ustanove (NŠK, ZSŠDI, Glasbena Matica, SSG, SLORI, SDGZ, Kmečka zveza ...) članice samo ali tudi SKGZ-ja, katere naj bi bile **glavne** pristojnosti SKGZ-ja do njih? **(Možen je samo en odgovor.)**

1
2
3
4
5

Posvetovalne

Usmerjevalne

Pravica do soodločanja

Skrb za pridobivanje finančne podpore

Drugo (navesti):

14. Ali je prav, da ima SKGZ stike s političnimi strankami? *(Možen je samo en odgovor.)*

0	Ne
1	Da, z vsemi.
2	Da, vendar samo z levosredinskimi.
3	Da, vendar samo s stranko Slovenske skupnosti.

15. Kdo bi moral po vašem mnenju uradno predstavljati slovensko manjšino? *(Možen je samo en odgovor.)*

1	SKGZ in SSO.
2	SKGZ, SSO in stranka Slovenske skupnosti
3	SKGZ, SSO in slovenski politični predstavniki
4	Drugo (navesti):
-

16. Ali je potrebno znotraj slovenske narodne skupnosti v Italiji oblikovati neposredno izvoljeno telo, ki bi sprejemalo odločitve v korist slovenske manjšine v Italiji?

0	Ne
1	Da
2	Ne vem

17. V primeru, da se vam zdi utemeljena potreba po oblikovanju neposredno izvoljenega telesa, navedite, kdo naj bi bili volivci? *(Možen je samo en odgovor.)*

1	Osebe, ki izjavljajo, da so Slovenci in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini.
2	Osebe, ki izjavljajo, da so pripadniki slovenske manjšine v Italiji in živijo v Trž., Gor. ali Vid. pokrajini.
3	Osebe, ki govorijo slovenski jezik (ali narečje) in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini.
4	Osebe, katerih materni jezik je slovenščina in živijo v Tržaški, Goriški ali Videmski pokrajini.
5	Ne vem.
6	Drugo (navesti):
-

18. Dolgo se že razpravlja o združevanju t. i. dvojnikov. Manjšina namreč razpolaga z dvema glasbenima šolama, tremi tedniki, šestimi založbami, več kulturnimi domovi ... Za vsesplošno učinkovitost manjšinskih dejavnosti navedite s pomočjo vrednostne lestvice (*1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo*), v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

	Vse manjšinske ustanove/organizacije naj ostanejo take, kot so.
	Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo <u>upravitelji</u> teh struktur.
	Po pravilu »naravne selekcije« naj se ohranijo strukture, ki bodo preživele finančno krizo.
	Do združitve naj pride, če se z njo strinjajo <u>uporabniki</u> teh struktur.
	Strukture naj bodo prisiljene k združitvi z omejitvijo finančnih sredstev.

19. Vprašanje se nanaša na porazdelitev finančnih sredstev med ustanovami slovenske narodne skupnosti v Italiji. S pomočjo vrednostne lestvice (**pri čemer 1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

☐	Finančna sredstva morajo biti porazdeljena 50 % članicam SKGZ-ja in 50 % članicam SSO-ja.
☐	Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na količino dela, ki ga posamezna ustanova opravi.
☐	Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na kakovost dela, ki ga posamezna ustanova opravi.
☐	Finančna sredstva morajo biti porazdeljena glede na prednostne potrebe manjšine.

20. Prihodnji majski deželni kongres mora biti po besedah predsednika SKGZ-ja Rudija Pavšiča »priložnost za temeljito razpravo in prenovu organizacije« (Primorski dnevnik, 4. 3. 2009). S pomočjo vrednostne lestvice (**1 izraža najnižjo stopnjo strinjanja, 5 pa najvišjo**) navedite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi možnimi razvojnimi strategijami SKGZ-ja:

☐	SKGZ mora spodbujati razvijanje kakovostnih dejavnosti družbenega udejstvovanja, tudi če je za to potrebno ukiniti nekatere že ustaljene oblike nastopanja in nekatere strukture na teritoriju.
☐	Pri izbiranju kadrov mora SKGZ privilegirati visoko kvalificiranost tudi na račun idejne pripadnosti.
☐	SKGZ mora prepustiti vodstvo mlajšim kadrom.
☐	SKGZ se mora ukvarjati izključno z manjšinskimi vprašanji.
☐	SKGZ mora podpirati pobude, ki spodbujajo učenje slovenskega jezika in spoznavanje slovenske kulture v šolah z italijanskim učnim jezikom.
☐	Potrebno je, da SKGZ v svojem prizadevanju za uveljavljanje pravic Slovencev v Italiji išče zavezništva pri večinskemu delu prebivalstva.
☐	SKGZ mora podpirati vključevanje pripadnikov drugih jezikovnih skupin (npr. italijanske, srbske, furlanske, albanske ...) v šole s slovenskim učnim jezikom.
☐	Glede vključevanja pripadnikov italijanske narodnosti v manjšinska društva in organizacije mora SKGZ spodbujati vključevanje samo tistih, ki obvladajo slovenski jezik ali narečje.
☐	SKGZ se mora ukvarjati tudi z vprašanji, ki zadevajo splošno družbeno in gospodarsko dogajanje v Furlaniji Julijski krajini in Republiki Sloveniji.

21. Ali imate morda kakšno pripombo ali predlog v zvezi z delovanjem SKGZ-ja?

.....

.....

.....

.....

.....

Ob zaključku pa še nekaj vaših osnovnih osebnih podatkov:

22. Spol

- ☐ 1 Moški
- ☐ 2 Ženski

23. Leto rojstva

24. Kraj bivanja

- ☐ 1 Pokrajina TRST (*navesti kraj*):
- ☐ 2 Pokrajina GORICA (*navesti kraj*):
- ☐ 3 Pokrajina VIDEM (*navesti kraj*):

25. Materni jezik

- ☐ 1 Slovenski
- ☐ 2 Italijanski
- ☐ 3 Slovenski in italijanski
- ☐ 4 Drugo (*navesti*):

26. V katerem jeziku se pogovarjate v družini?

- ☐ 1 V slovenskem
- ☐ 2 V italijanskem
- ☐ 3 V slovenskem in italijanskem
- ☐ 4 Drugo (*navesti*):

27. Stopnja izobrazbe

- ☐ 1 Nižješolska diploma
- ☐ 2 Višješolska diploma
- ☐ 3 Univerzitetna diploma
- ☐ 4 Magisterij ali doktorat

28. Katero je vaše primarno področje družbenega udejstvovanja?

- ☐ 1 Gospodarstvo
- ☐ 2 Kultura
- ☐ 3 Sociala
- ☐ 4 Mladinska problematika
- ☐ 5 Mediji
- ☐ 6 Šport
- ☐ 7 Raziskovanje
- ☐ 8 Izobraževanje
- ☐ 9 Založništvo
- ☐ 10 Drugo (*navesti*):

.....